

Μακεδονικά

Τόμ. 3 (1956)

Ιωάννης Ν. Παπαφής

Αλέξανδρος Ν. Λέτσας

doi: [10.12681/makedonika.1100](https://doi.org/10.12681/makedonika.1100)

Copyright © 2015, Αλέξανδρος Ν. Λέτσας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λέτσας Α. Ν. (1956). Ιωάννης Ν. Παπαφής. *Μακεδονικά*, 3, 208–240. <https://doi.org/10.12681/makedonika.1100>

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΠΑΠΑΦΗΣ

«Λογικὸν καὶ δύο χεῖρες»

Ἀδαμάντιος Κοραΐς

Διὰ τὴν εὐδαιμονίαν οἰουδήποτε ἔθνους ἢ οἰασδήποτε πόλεως ἀναγκαία προϋπόθεσις εἶναι ὁ συντονισμὸς ὄλων τῶν διαθεσίμων πνευματικῶν δυνάμεων καὶ δεξιότητων· ἐπίδειξις μόνον σωματικῶν δυνάμεων ἀποτελεῖ πρᾶξιν τυφλὴν καὶ ματαιάν, ὅπως ἐκδήλωσις μόνον πνευματικῶν δεξιότητων ἐμφανίζει προσπάθειαν ἀνυδάδη καὶ προπετῆ. Εἶχε λοιπὸν ἀπόλυτον δίκαιον ὁ πρῶτος τοῦ ἔθνους μας παιδαγωγός, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραΐς, ὅταν διεκήρυττεν ὅτι «λογικὸν καὶ δύο χεῖρες» εἶναι τὰ ὄργανα τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίας.

Εὐτυχῶς εἶναι προνόμιον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς νὰ παρατηρῆται ἔκπαλαι ὁ ἐκ μέρους τῶν τέκνων τῆς συντονισμὸς τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων καὶ δεξιότητων. Πράγματι, ἀνέκαθεν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὑπῆρξε πρότυπον λαοῦ, ἀφιερωθέντος εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὑψίστων τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος προϊόντων, τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ καλοῦ· καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ πόλεμοι, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τῶν μυθικῶν χρόνων διεξήγαγε καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ἔτι νὰ διεξάγη, ὡς μοναδικὸν ἐλατήριον εἶχον καὶ ἔχουν τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑποδούλων τέκνων, ὡς κύριον δὲ σκοπὸν ἔθεσαν καὶ θέτουν τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀναγκαίου βάρους διὰ τὴν ἀνθησιν τῶν ὑψηλοτέρων ἰδεῶν καὶ ἀρετῶν. Ἀλλὰ δὲν περιορίσθησαν μόνον εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα οἱ Ἕλληνες καθ' ὅλην τὴν μακροαῖωνα ἱστορικὴν σταδιοδρομίαν των. Ζῶντες εἰς χώραν πετρώδη, πτωχὴν καὶ ξηρὰν, ἔνθα βρέχει, ὅταν πρόκειται νὰ βλάβῃ, καὶ δὲν βρέχει, ὅταν πρόκειται νὰ ὠφελήσῃ, ἀποτελοῦντες δ' ἐν ταύτῳ λαὸν χωρὶς χώρον, δὲν ἐδίστασαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν γενέτειράν των καὶ νὰ καταφύγουν εἰς ξένην, ἐνίοτε ἀφιλόξενον, χώραν, ὅπου ἐν μέσῳ μυριῶν κινδύνων, κόπων καὶ προσπαθειῶν προσεπάθησαν καὶ προσπαθοῦν ν' ἀξιοποιήσουν τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις καὶ δεξιότητάς των καὶ ν' ἀποκτήσουν τὰ ὑλικά ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἢ ἀπόκτησις τῶν ὁποίων ἐν τῇ πατρίδι των τοῖς ἐφαίνετο προβληματικὴ, ἂν μὴ ἀδύνατος. Εἶναι τῷ ὄντι ἀφάνταστοι αἱ στερήσεις καὶ αἱ ταπεινώσεις, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται οἱ Ἕλληνες ἐν

τῆ ξένη, ἀσχοῦντες τὰ ποικιλώτερα καὶ παραδοξότερα τῶν ἐπαγγελμάτων.

Ἄλλὰ τὸ θαυμαστότερον χαρακτηριστικὸν ὄλων αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν καὶ ἐπιδιώξεων, τὸ ὁποῖον μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων λαῶν παρατηρεῖται κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν, εἶναι ἡ φιλοδοξία τῶν νὰ διαθέτουν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς οὕτω σκληρῶς ἐν τῆ ξένη ἀποκτηθείσης περιουσίας τῶν εἰς δημιουργίαν ἔργων εὐποιίας τόσον ἐν τῆ γενετείρῳ τῶν ὅσον καὶ εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς χώρας τῶν. Σχεδὸν ὅλα τὰ μεγάλα ἰδρύματα, ἅτινα κοσμοῦν τὴν πρωτεύουσαν καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἀνηγέρθησαν καὶ ἐν πολλοῖς λειτουργοῦν δαπάναις τῶν ἐν τῆ ξένη σκληρῶς μοχθησάντων καὶ πλουτισάντων μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν. Ἄλλὰ καὶ πολλὰ ἰδρύματα κωμοπόλεων καὶ χωρίων τῆς Ἑλλάδος ἐδημιουργήθησαν καὶ λειτουργοῦν διὰ δωρεῶν ξενιτευμένων τέκνων τῶν κωμοπόλεων τούτων καὶ χωρίων.

Ὁ καθόλου λοιπὸν ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ὅστις ἦνθησε κατὰ διαφύρους τῆς ἀρχαιότητος ἐποχᾶς καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους ν' ἀνθῆ, εἶχε μὲν καὶ ἔχει τὸ σπέρμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γῆν, περιβαλλομένην καὶ διαυλακουμένην ὑπὸ πλουσιῶν εἰς ποικιλίαν καὶ χάριν τοπέων, ἐν ταῦτῳ δὲ καὶ προνομιοῦχον κλίμα καὶ θαυμάσιον οὐρανὸν διαθέτουσαν, τὰ ὑλικά ὅμως ἀγαθὰ, ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς ἀριτίας βλαστήσεως, ἀφθόνου ἀνθήσεως καὶ πλουσίας συγκομιδῆς, ἦντλει οὗτος ἀπὸ τὰς εὐφόρους ἀποικίας καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ν' ἀντλή ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον γενναιοδωρίαν τῶν ξενιτευμένων Ἑλλήνων.

Τὸ ἀθάνατον ὅμως ἑλληνικὸν πνεῦμα δὲν εἶναι διόλου ἐγωϊστικόν. Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες ἐπλούτισαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ πλουτίζουν ἐν τῆ ξένη, ἀτενίζοντες μὲ ἔμπρακτον νοσταλγίαν πρὸς τὴν γενέτειραν καὶ τὸ ἔθνος τῶν, δὲν λησμονοῦν καὶ τὴν χώραν, ἐν τῆ ὁποίᾳ ἔδρασαν καὶ ηὐτύχησαν. Ἀνεξαρτήτως λοιπὸν τῶν ἄλλων ὠφελειῶν, τὰς ὁποίας διὰ τῆς ὀξυδερκείας, τῆς ἐργατικότητος καὶ τῆς δραστηριότητός τῶν παρέχουν εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν πατρίδα τῶν, ὅταν ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου νὰ διαθέσουν τὴν περιουσίαν τῶν ἢ τμῆμα αὐτῆς διὰ δωρεάς, κατανέμουν ταύτας ἐν ἀγαστῇ δικαιοσύνη καὶ ἐντιμότητι εἰς ἀμφοτέρας τὰς πατρίδας τῶν. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι διόλου ἐκπληκτικόν. Εἶναι ἡ μοῖρα καὶ τὸ προνόμιον τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς νὰ διαθέτῃ τὸ πνεῦμά της ὅλως ἀφιλοκερδῶς διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν ἄλλων λαῶν καὶ νὰ χύνη ἀδιστακτως τὸ αἷμά της διὰ τὴν ἐλευθερίαν ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὅταν οὐδεμία τηρῆται φειδῶ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ αἵματος διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων λαῶν, εἶναι φυσικὸν ἢ ἰδίᾳ τακτικῆ ν' ἀκολουθῆται καὶ κατὰ τὴν διάθεσιν ὑλικῶν ἀγαθῶν.

Ἐπὶ τῶν σκέψεων καὶ ἰδεῶν τούτων ἐμφορομένη καὶ ἡ Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ θέτουσα ὡς προϋπόθεσιν τῆς πραγματοποιήσεως

τῶν καταστατικῶν ἐπιδιώξεων καὶ προσπαθειῶν τῆς τὸν τοῦ ἀθανάτου Κοραῆ ἀφορισμὸν «*Λογικὸν καὶ δύο χεῖρες*», φιλοδοξεῖ ὅπως γνωρίσῃ εἰς τὸ μακεδονικὸν κοινὸν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τοὺς Μακεδόνας ἐκείνους, οἵτινες εἴτε διὰ τοῦ πνεύματός των εἴτε διὰ τῶν χρηματικῶν δωρεῶν των ὠφέλησαν τὴν Μακεδονίαν καὶ δλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, τιμήσαντες οὕτω τὸ μακεδονικὸν ὄνομα.

Πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐνεφανίσαμεν μέχρι σήμερον διὰ δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρείας μας τὴν ἐθνωφελῆ δρᾶσιν δύο διακεκριμένων πνευματικῶν τέκνων τῆς Μακεδονίας, τοῦ ἐκ Μοναστηρίου Πέτρου Παπαγεωργίου καὶ τοῦ ἐκ Βεροῖας Δημητρίου Βικέλα. Διὰ τῆς παρουσίας μελέτης θὰ παρουσιάσωμεν τὸ ἀγαθοεργὸν ἔργον ἑνὸς ἄλλου Μακεδόνα, τοῦ ἀειμνήστου Θεσσαλονικέως Ἰωάννου Παπαφῆ, ἡ μεγαλοδωρία τοῦ ὁποίου ἐπροίκισε τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσαν μὲ τὸ ἐθνικώτατον καὶ κοινωφελέστατον ἴδρυμα, τὸ ὁποῖον φέρει τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἔνθα εἰργάσθη καὶ ἐπλούτισεν.

* * *

Ὁ Ἰωάννης Νικολάου Παπαφῆς ἐγεννήθη τῷ 1792 ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκ πατρὸς μὲν Νικολάου Παπαφῆ, ἐμπόρου, ἐκ μητρὸς δέ, ἑλκούσης τὸ γένος ἀπὸ τὸν ὀνομαστὸν τῆς Θεσσαλονίκης οἶκον τοῦ Δ. Ἀναστάση, παιδιόθεν δ' ἔτυχε ἐπιμεμηλεμένης ἀγωγῆς καὶ ἰσχυρᾶς συγγενικῆς προστασίας.

Ἀποπεραιώσας ἐν τῇ γενετείρᾳ του τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του, ἀνεχώρησε τῷ 1808 εἰς ἡλικίαν 16 ἐτῶν εἰς Σμύρνην, ἔνθα ἤσκει τὸ ἐμπόριον ὁ πατὴρ του Νικόλαος Παπαφῆς. Μετὰ διετῆ σχεδὸν παρὰ τῷ πατρί του διαμονήν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐξησκίθη ἀρκούντως εἰς τὰ ἐμπορικά, ἀνεχώρησεν ἐκ Σμύρνης καὶ μετέβη τῷ 1810 εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα προσελήφθη καὶ εἰργάσθη εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατὰστημα τοῦ θείου του Ἰωάννου Δ. Ἀναστάση. Ὁ τελευταῖος, ἐκτιμήσας τὴν ἰδιοφυΐαν, τὴν δραστηριότητα καὶ τὸ οἰκονομολογικὸν πνεῦμα τοῦ ἀνεψιοῦ του, ἀπέστειλεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν ἐμπορικὴν καὶ ναυτικὴν νῆσον Μελίτην (Μάλταν).

Ἐν Μελίτῃ ὁ Ἰωάννης Ν. Παπαφῆς ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀναλαβὼν καὶ τὴν τροφοδοσίαν τοῦ ἀγγλικῆς στόλου τῆς Μεσογείου. Πεπρωτισμένος μὲ δξυδέρκειαν, φιλοπονίαν καὶ ἐμπορικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διαφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον, καθ' ὅσον συνέταξε τὰς διαθήκας του, ἐπλούτισε μεγάλως καὶ ἀπέβη ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων οἰκονομικῶν παραγόντων τῆς ἐν λόγῳ νήσου.

Ὁ Ἰωάννης Ν. Παπαφῆς παρέμεινε ἐν Μελίτῃ μέχρι τοῦ τέρατος τῆς ζωῆς του, διελθὼν τὰ τελευταῖα ἔτη αὐτῆς εἰς τὸ Ραμπάτο τῆς Νοτάμπιλε (Μάλτας), ἔνθα καὶ ἐτελεύτησε ἄτεκνος τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1886 εἰς

ἡλικίαν 94 ἐτῶν. Κατὰ παραγγελίαν του ἐπὶ τῆς καλυψάσης τὸν τάφον του πλακὸς ἐχαράχθη ἡ ἀκόλουθος ἐπιγραφή :

ΕΝΤΑΥΘΑ ΚΕΙΤΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΦΗΣ
ΓΕΝΝΗΘΕΙΣ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ Τῷ 1792
ΕΛΘΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΛΤΑΝ Τῷ 1810
ΚΑΙ ΑΠΟΘΑΝΩΝ Τῆ 16ῃ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1886.

ΔΩΡΕΑΙ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΠΑΠΑΦΗ

Ἡ φιλόπατρις καὶ φιλογενὴς Ἰωάννης Ν. Παπαφῆς, μολονότι παιδιόθεν ἐξενειυθῆ καὶ παρέμεινεν ἔκτοτε ἐν τῇ ξένη, οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὴν γενέτειράν του Θεσσαλονίκην. Φύσει μετριόφρων καὶ σοβαρὸς, ἀποφεύγων δ' αὐστηρῶς τὸν θόρυβον, τὰ ἐγκώμια καὶ τὰ θυμιάματα, ἐπανειλημμένως ἀπέστειλε σημαντικὰ ποσὰ εἰς τὴν γενέτειραν πόλιν διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων, νοσοκομείων καὶ ἄλλων εὐαγῶν ἰδρυμάτων αὐτῆς, κρύπτων πάντοτε ἐπιμελῶς τὰς ἀγαθοεργίας του ὅπισθεν τῆς ἀωνυμίας. Εἰς τὰς δημοσιευομένας κατωτέρω διαθήκας τοῦ ἀειμνήστου Θεσσαλονικέως μνημονεύονται αἱ ἀνωτέρω πρὸς τὰ εὐαγῆ τῆς γενετήρας του ἰδρύματα δωρεαί, ὡς καὶ ἡ πρὸς τὸ ἐν Ἀθήναις «Ὁρφανοτροφεῖον Χατζηκώστα».

Ἡ γενναιοδωρος ὁμως διάθεσις τοῦ ἀειμνήστου τέκνου τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης ἐκδηλοῦται ἐναργέστατα διὰ τῶν δύο κατωτέρω δημοσιευομένων διαθηκῶν του. Ἐνα καὶ μόνον διακαῆ καὶ κρύφιον πόθον ἔχων, πῶς νὰ δυνηθῆ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας τῆς γενετήρας του, φαίνεται ὅτι ἀρχῆθεν συνέλαβε τὴν ἰδέαν ἰδρύσεως ὀρφανοτροφείου πρὸς προστασίαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἀποκλήρων τῆς τύχης καὶ ἐγκαταλελειμμένων ἑλληνοπαίδων, ἅτινα διέτρεχον τὸν κίνδυνον διαφθορᾶς καὶ ἀπωλείας ἐκ τῆς σαγηνεύσεως ὑπὸ τῶν τότε μετὰ μεγάλης ἐνεργητικότητος δρωσῶν ξενικῶν καὶ ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν. Φοβούμενος ὁμως μήπως ἡ ἐπιτόπιος τουρκικὴ ἀρχὴ παρεμβάλῃ πρὸς τοῦτο προσκόμματα, ἀπεφάσισε νὰ ἰδρύσῃ ἐν Θεσσαλονίκῃ γηροκομεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Γηροκομεῖον Μελίτη», ἀναγράψας τὰς σχετικὰς διαθέσεις του ἐν τῇ ἀπὸ 28ης Νοεμβρίου 1883 δευτέρᾳ διαθήκῃ του, τῆς πρώτης ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18 Ἀπριλίου 1879 διαθήκης του ἀναγραφούσης τὰς δωρεάς του ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ νοσοκομείου τῆς Θεσσαλονίκης.

Κατωτέρω δημοσιεύονται αἱ δύο διαθήκαι τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Ν. Παπαφῆ καὶ αἱ ἐπίσημοι πράξεις τῆς ἀποσφραγίσεως αὐτῶν, εὐγενῶς προσφερεθεῖσαι μοι ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Τάρη, μέλους τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Χαρισείου Γηροκομείου Θεσσαλονίκης, εἰς τὸ βιβλίον τῶν κωδίκων τοῦ ὁποίου εἶναι αὐταὶ ἀναγεγραμμένα ἐν ἰταλικῇ καὶ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

Η ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΠΑΠΑΦΗ

Σήμερον τῇ ἑνδεκάτῃ Μαρτίου τοῦ 1886 ἐνώπιον τοῦ ἐνδοξαυτάτου¹ Κυρίου Λορέντζου Χιερεβ, διδάκτορος τὰ νομικά καὶ δικαστοῦ τῆς Α. Μεγαλειότητος καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ Ἀχιλλέως Μιχάλεφ, δημοσίου Συμβολαιογράφου, κατοικοῦντος καὶ ἐργαζομένου ἐν Βαλέττα τῆς νήσου Μελίτης, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ὑπογεγραμμένων μαρτύρων, ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, παρουσιάσθη αὐτοπροσώπως ὁ Κύριος Ἰωσήφ Γαουδέντιος Δεμπόνος, διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς, υἱὸς τοῦ μακαρίτου Φιλίππου Νικολάου, γεννηθεὶς ἐν Casale Zebbug, καὶ κατοικῶν ἐν Ῥαβάτῳ τῆς Μελίτης, γνωστὸς ἐμοὶ τῷ Συμβολαιογράφῳ ἐν τῇ ιδιότητι αὐτοῦ ὡς εἰδικοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Κυρίας Βινκεντίας, χήρας τοῦ Κυρίου Ἰωάννου Νικολάου Παππαφῆ, θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου Κυρίου Λορέντζου Ἀκουιλίνα, γεννηθείσης ἐν Κορσικῇ καὶ κατοικούσης ἐν Ῥαβάτῳ τῆς Μελίτης, διορισθεὶς τοιοῦτος δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου τῆς 2ας τρέχοντος Μαρτίου ἐπισυνημμένου ἐνταῦθα πρὸς φύλαξιν.

Ἐπειδὴ τῇ 16ῃ παρελθόντος Φεβρουαρίου (1886) ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὁ ἄνω εἰρημένος Κύριος Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ, εὖπορος, υἱὸς τοῦ μακαρίτου Νικολάου, γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ νῦν διαμένων εἰς τὸ ῥηθὲν Ῥαβάτον, ὅστις εἶχεν ἐγχειρίσει εἰς ἐμὲ Συμβολαιογράφον δύο μυστικὰς διαθήκας του, τὴν μὲν μίαν τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1879, τὴν δὲ ἑτέραν τῇ 28ῃ Νοεμβρίου 1883, αἵτινες παρουσιάσθησαν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὸ ῥηθὲν Δικαστήριον, ἡ μὲν πρώτη τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1879, ἡ δὲ δευτέρα τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1883, διὰ ταῦτα ἡ ῥηθεῖσα Κυρία Βινκεντία χήρα Παππαφῆ παρουσίασε τῇ 26ῃ παρελθόντος Φεβρουαρίου αἴτησιν πρὸς τὸ εἰρημένον Δικαστήριον ἐξαιτουμένη, ἵνα τὸ Δικαστήριον εὐαρεστηθῇ καὶ ὀρίσῃ τὴν ἡμέραν, ὥραν καὶ τόπον πρὸς ἀποσφράγισιν καὶ δημοσίευσιν τῶν προειρημένων δύο μυστικῶν διαθηκῶν τοῦ εἰρημένου Κυρίου Ἰωάννου Νικολάου Παππαφῆ, ἀφοῦ πρότερον ἐκτελεσθῶσιν αἱ τοῦ νόμου διατάξεις. Τὸ Δικαστήριον συνεπεία τῆς αἰτήσεως ταύτης διὰ τῆς ἀπὸ 27 παρελθόντος Φεβρουαρίου ἀποφάσεώς του ὥρισεν ἡμέραν διὰ τὴν ἀποσφράγισιν ταύτην καὶ δημοσίευσιν τὴν σήμερον 11ῃν Μαρτίου 1886, 9ῃν ὥραν π.μ. ἐν τῷ εἰρημένῳ δευτέρῳ τμήματι, (ἵνα ἡ δημοσίευσις γίνῃ ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ὑποφαινομένου Συμβολαιογράφου) διατάσσον, ἵνα οἱ γνωστοὶ ἐνδιαφερόμενοι κληθῶσι διὰ κλήσεως, οἱ δὲ ἄγνωστοι καὶ τυχὸν ἐνδιαφερόμενοι δι' εἰδοποιήσεως. Ἡ ῥηθεῖσα ὁμως κυρία Βινκεντία Παππαφῆ διὰ τῆς ἀπὸ 3 τρέχοντος Μαρτίου ἀναφορᾶς τῆς ἐδήλωσεν ὅτι ἐξαιρουμένης αὐτῆς, δὲν ὑπάρχουσιν ἄλλοι γνωστοὶ ἐνδιαφερόμενοι ἵνα κληθῶσι διὰ κλήσεως.

¹ Διετηρήθη πιστῶς ἡ ὀρθογραφία τῶν κειμένων.

Ἐξήμηναν ἡ ἄνω εἰρημένη ὥρα καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 545 τῶν ὀργανικῶν νόμων καὶ τῆς πολιτικῆς Δικονομίας ἐξηκριβώθησαν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Κυρίου Δικαστοῦ Δρος Λορέντζου Χιερεβ καὶ τοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ Δικαστηρίῳ Ἀρχαιοφύλακος Κυρίου Πέτρου Μομπαλάου Δὲ Πίρο αἱ σφραγίδες τοῦ πρακτικοῦ τῆς παραδόσεως τῶν προαναφερθεισῶν δύο μυστικῶν Διαθηκῶν τοῦ εἰρημένου Κυρίου Ἰωάννου Ν. Παππαφῆ, αἵτινες εἶχον τεθῆ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δικαστοῦ Κυρίου Χιερεβ καὶ τοῦ ἀποθανόντος ἤδη Συμβολαιογράφου Κυρίου Μιχαὴλ Λαρόζα, ἄλλοτε ἀρχαιοφύλακος παρὰ τῷ αὐτῷ Δικαστηρίῳ, ἠνοίχθησαν αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι δύο μυστικαὶ Διαθήκαι ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἀρχαιοφύλακος Κυρίου Μομπαλάου Δὲ Πίρο, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ εἰρημένου δικαστοῦ Κυρίου Χιερεβ, καὶ ἀκολούθως ἐδημοσιεύθησαν διαδοχικῶς ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Συμβολαιογράφου ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν προαναφερθέντων Δικαστῶν Κυρίου Χιερεβ καὶ Βον ἀρχαιοφύλακος καὶ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων καὶ προσυπογεγραμμένων μαρτύρων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ὁ αὐτὸς κύριος ἀρχαιοφύλαξ ἐνεχείρισεν ἐμοὶ τῷ Συμβολαιογράφῳ τὰς εἰρημένας δύο μυστικὰς Διαθήκας ἐξ ὧν ἡ μὲν παρουσιασθεῖσα τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1879 περιλαμβάνει δώδεκα χειρογράφους σελίδας, ἡ δὲ παρουσιασθεῖσα τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1883 περιέχει εἰκοσιτέσσαρας γεγραμμένας σελίδας· συγχρόνως ὁ ἀρχαιοφύλαξ μοὶ ἐνεχείρισεν ὡσαύτως τὸ περικάλυμμα τῶν εἰρημένων δύο μυστικῶν Διαθηκῶν μὲ τὸ πρακτικὸν τῆς παραδόσεως καὶ σημείωσιν τῆς παρουσιάσεως γεγραμμένην ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος, ἐγὼ δὲ παρέλαβον καὶ συνῆψα εἰς τὴν παροῦσαν προῶξιν αὐτὰς τὰς δύο μυστικὰς διαθήκας, μετὰ τοῦ σχετικοῦ περικαλύμματος περιβάλλον αὐτὰς τὸν δημόσιον τύπον.

Ἡ παροῦσα πρῶξις ἐγένετο, ἐδημοσιεύθη καὶ ἐλήφθη ὑπ' ἐμοῦ (μετὰ προηγουμένην διαβεβαίωσιν τοῦ ἐμφανισθέντος Δρος Κου Ἰωσήφ Γαουδέντιο Δεμπόνο περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς ῥηθείσης πράξεως), ἐν Μελίττῃ τῇ πόλει Βαλλέττα, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ εἰρημένου δευτέρου τμήματος τοῦ Πολιτικοῦ δικαστηρίου, ἐν τῷ Καταστήματι τῶν δικαστηρίων ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐμμανουὴλ Βόρζ, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Πέτρου, γεννηθέντος ἐν Βαλλέττῃ καὶ κατοικοῦντος ἐν Φλωριάνε, καὶ τοῦ Βικεντίου Παύλου Attard, γραφέως, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Λουίτζη, γεννηθέντος καὶ διαμένοντος ἐν Βαλλέττῃ, μαρτύρων, οἵτινες κατὰ τὸ λέγειν των δὲν συνδέονται δι' οὐδεμιᾶς συγγενείας πρὸς ἐμὲ τὸν Συμβολαιογράφον ἢ τὸν ἐμφανιζόμενον καὶ οὐδαμῶς ἀποκλείονται ὑπὸ τοῦ νόμου. (ὑπογεγραμμένοι) Δε Ἰωσήφ Γαουδέντιος Δεμπόνος.— Π. Λ. Βόρζ Ἐμμανουήλ, μάργυς.— V. P. Attard, μάργυς.— Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβολαιογράφος.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΠΑΠΠΑΦΗ

Ὁ ὑποφαινόμενος Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς διὰ τῆς παρουσίας

ἀνακαλῶ τὴν κατὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1842 παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ Ἰωσήφ Ραφαήλ Πορτέλλῃ γενομένην δωρεὰν πρὸς ὄφελος τῆς Βινκεντίας Ἀκουιλίνα ἡδὴ συζύγου μου. Ἀνακαλῶ προσέτι πᾶσαν Διαθήκην ἢ πράξιν ἀνακλητέαν, ἣν ἔκαμα μέχρι τοῦδε. Δηλῶ δ' ὅτι ἡ τελευταία θέλησίς μου περιλαμβάνεται ἐν τῇ παρουσίᾳ διαθήκῃ.

I. Κληροδοτῶ τῇ ῥηθείσῃ Βινκεντία, τρυφερᾷ συζύγῳ μου, ἐν πλήρει καὶ ἀπολύτῳ ἰδιοκτησίᾳ πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς περιουσίας μου θὰ εὐρεθῆ, κατὰ τὸν θάνατόν μου, ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἐν Βαλλέττα ἢ ἐν τῇ ἐν Notabile, ὅπου κατοικῶ νῦν, ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ οἰκίᾳ, ἣν ἔχω ἢ κατοικῶ κατὰ τὴν ῥηθείσαν ἐποχὴν, δηλῶ δὲ ὅτι τὸ κληροδότημα τοῦτο περιλαμβάνει ἔκτος ὄλων τῶν ἄλλων κινήτων, ὡσαύτως τὰ χρήματα, ἅτινα εὐρίσκονται, τοὺς πολυτίμους λίθους καὶ τὰ ἐκ πολυτίμων μετάλλων πράγματα, δι' οἵανδήποτε χρῆσιν καὶ ἂν εἶναι προωρισμένα, καθὼς καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους καὶ τὰ ἐκ πολυτίμου μετάλλου ἀντικείμενα, ἅτινα εὐρίσκονται προσωρινῶς ἔκτος τῆς οἰκίας· δὲν περιλαμβάνονται ὅμως μεταξὺ τούτων οἱ τίτλοι τῶν δανείων καὶ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα καὶ βιβλία τῶν ὑποθέσεών μου. Ἐπιθυμῶ ἵνα οἱ τίτλοι οὗτοι, ἔγγραφα καὶ βιβλία περιέλθωσιν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων ἐκτελεστῶν μου, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ ἔγγραφα ταῦτα καὶ βιβλία ἐπιθυμῶ, ἵνα οἱ ἐκτελεσταί μου, ἀφοῦ ἐκτελέσωσι τὴν παροῦσαν διαθήκην, παραδώσωσιν αὐτὰ εἰς τὸν Ἀντώνιον Κανέλλην, ἀνεψιόν μου, υἱὸν τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαρίας ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου της.

II. Κληροδοτῶ κατὰ δεύτερον λόγον τῇ ῥηθείσῃ συζύγῳ μου Βινκεντία τὴν νομὴν τῶν ἐξῆς πραγμάτων, ἐφ' ὅσον ζῆ ἢ ἰδία.

Τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀκινήτων τῶν κειμένων ἐν Βαλλέττα, Starda, Mercanti καὶ συνισταμένων ἀπὸ μίαν οἰκίαν καὶ ἐκ διαφόρων ἐσογείων καὶ μαγαζείων φερόντων τὸν ἀριθμὸν 170.—170 D.—171.—172 καὶ 172 D.

Τὰ εἰσοδήματα ἢ τοκομερίδια 10.000 λιρῶν στερλινῶν, παγίου ἀγγλικοῦ χρέους 3 ⁰/₁₀, ἐπὶ τῷ σκοπῷ δὲ τούτῳ θέλω, ἵνα οἱ ἐκτελεσταί μου ἐγγράψωσι διὰ τῶν ἐν Λονδίῳ ἀνταποκριτῶν μου Κυριῶν «Ἀδελφῶν Baring & Co» εἰς τὰ βιβλία τοῦ ἐθνικοῦ χρέους τῆς Ἀγγλίας 10.000 λίρας στερλίνας Consolidé ἐπ' ὀνόματι τῶν προσώπων ἅτινα ἐκτεθήσονται ἐν ἄλλῳ παραγράφῳ τῆς παρουσῆς διαθήκης.

III. Παρακληθεῖς ὑπὸ τῆς συζύγου μου, ἵν' ἀφήσω μικρόν τι ποσὸν εἰς τὸ Κατάστημα «Saura», θέλω ἵνα οἱ ἐκτελεσταί μου δώσωσι τῇ εἰρημένῃ συζύγῳ μου λίρας στερλίνας 200, ἐξ ὧν νὰ δώσῃ αὕτη εἰς τὸ εἰρημένον Κατάστημα, ὅσας βούλεται.

IV. Τὴν κυριότητα τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ παραγράφῳ τῆς παρουσῆς διαθήκης ἀναφερομένων ἀκινήτων, ὡς καὶ τῶν 10.000 λιρῶν στερλινῶν, κληροδοτῶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν νήσων τούτων Μελίτης καὶ ¹ Gozo καὶ ἐπὶ

¹ Αἱ ὑπογραμμίσαις ἐγένοντο ὑπ' ἐμοῦ.

τούτω εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν εἰρημένων νήσων, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅταν μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου μου παύσῃ ἢ ἐκ μέρους αὐτῆς νομῇ αὐτῶν, νὰ διατίθωνται τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν πρὸς βοήθειαν τῶν πτωχῶν, τῶν γεννημένων εἰς τὰς νήσους ταύτας καὶ οἵτινες ἤθελον ἐπιθυμήσει νὰ ὑπάγωσιν ἐκτὸς τῆς Μελίτης πρὸς εἴρεσιν ἐργασίας τινὸς θὰ ἔστεροῦντο δὲ τῶν ὁδοιπορικῶν καὶ τῶν μέσων τῆς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ δι' ὀλίγον χρόνον συντηρήσεως αὐτῶν. Πρὸς τούτω δὲ διατάσσω τὰ ἑξῆς.

Οἱ ἔξαιτούμενοι βοήθειαν πρέπει νὰ εἶναι ἄρρενες, ἄγαμοι, ἡλικίας οἷχι μικροτέρας τῶν 18 ἐτῶν καὶ οὔχι μεγαλειτέρας τῶν 24, νὰ γνωρίζωσι τοὺς πρώτους κανόνας τῆς ἀριθμητικῆς καὶ τοῦλάχιστον δύο ἐκ τῶν ἑξῆς γλωσσῶν δηλ. Ἰταλικήν, Ἀγγλικήν, Γαλλικὴν καὶ Ἑλληνικὴν, νὰ ἔχωσι δὲ καλὸν χαρακτήρα, δηλ. ἐξησκημένον εἰς τὴν Καλλιγραφίαν.

V. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀνωτέρω κληροδοτήματος ἀνατίθεται ὑπ' ἐμοῦ εἰς ἐπιτροπὴν συνισταμένην ἐκ 5 μελῶν, ἐξ ὧν ἐν θὰ διορίζεται ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου, ἕτερον ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Μελίτης, δύο ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου, καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐν Μελίτῃ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται νὰ παρακάθεται αὐτὸς ὁ ἴδιος.

α'.) Ὁ διορισμὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης θὰ προσκαλῆται, δσαῖς εἶναι ἀνάγκη, ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ διορίζοντος τὸ πρόσωπον, ὅπερ πρέπει νὰ διορίσῃ, ἐὰν ὑπάρχῃ θέσις, καὶ προσκαλοῦντος ὡσαύτως τὸν Ἐπίσκοπον, τὸ ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον καὶ τὸν δηθέντα ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος, ἵνα διορίσωσι τὰ ὑπ' αὐτῶν διοριζόμενα πρόσωπα. Ἐὰν ὁ Ἐπίσκοπος, τὸ Ἐπιμελητήριον ἢ ὁ Πρόξενος παραμελήσωσι νὰ διορίσωσι τὰ εἰρημένα μέλη ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς προσκλήσεως, τότε τὸ ἔλλειπον μέλος θὰ ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῶν ἑξ̄ δικαστῶν τῆς Α. Μεγαλειότητος προσκαλουμένων ἐπὶ τούτω ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ' ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ἢ ἐκλογὴ γενήσεται ὑπὸ τριῶν δικαστῶν, ὧν εἰς θὰ εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐφετείου.

β'.) Ἡ ὡς ἀνωτέρω διοριζομένη Ἐπιτροπὴ ἔσεται διαρκής' κατὰ πᾶσαν ὁμῶς τριετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς, θὰ παραιτῶνται τῆς θέσεως αὐτῶν δύο μέλη, ὀριζόμενα διὰ τῆς ψήφου ὅλων τῶν μελῶν, ἔξαιρουμένου τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, ἐὰν θὰ εἶναι ὁ ἴδιος μέλος, θὰ διορίζονται δὲ ἄλλα δύο μέλη ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὕφ' ὧν εἶχον ἐκλεγεῖ τὰ ἀποχωρήσαντα μέλη.

γ'.) Τῇ Ἐπιτροπῇ ἀνατίθεται νὰ ἐκλέγῃ ἐκ τῶν προσερχομένων ἐκείνους, οὓς πρέπει νὰ βοηθήσῃ, καὶ νὰ ὀρίξῃ τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς ὑποστηρίξεως, ἣν πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἕκαστος κατὰ τὰς περιστάσεις. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει ἐπιθυμῶ, ἵνα ἡ χορηγομένη βοήθεια μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ

ποσὸν τῶν 20 λιρῶν στερλινῶν ἔξαιρουμένου τοῦ ναύλου καὶ τῆς τροφῆς ἀπὸ Μελίτης μέχρι τοῦ τόπου, ὅπου θέλει νὰ μεταβῆ ὁ λαμβάνων τὴν βοήθειαν. Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν βοήθειαν ταύτην θέλω, ἵνα ὁ κριθεὶς ἄξιος ταύτης μὴ λαμβάνῃ οὐδὲν μέρος αὐτῆς πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα, ὃν ἐξελέξατο. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχη ἐπιστολὴν τινα ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ διαμένοντα Πρόξενον τῆς Α. Μεγαλειότητος ἢ ἐὰν ὁ τόπος εἶναι ἀγγλικός, ἢ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ ἀπευθύνεται πρὸς αὐτὴν τὴν Ἀρχήν, δι' ἧς νὰ παρακαλῆται αὕτη νὰ δώσῃ τῷ ἐπιφέροντι τὸ ἀποφασισθὲν ποσόν, ἀλλὰ κατὰ μικρὰς δόσεις καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ὅπως θὰ περιλαμβάνηται ἐν αὐτῇ τῇ ἐπιστολῇ. Διὰ τῆς αὐτῆς δ' εὐκαιρίας, δι' ἧς ἀναχωρεῖ ὁ βοηθούμενος, πρέπει νὰ στέλληται καὶ τὸ ποσὸν τῆς βοήθειας του κατὰ τὰς περιστάσεις δηλ. εἰς τὸν εἰρημένον Πρόξενον, ἐὰν ὁ ὑπὸ τοῦ λαμβάνοντος τὴν βοήθειαν ἐκλεγείσιν λιμὴν εἶναι ξένος ἢ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐὰν ὁ λιμὴν εἶναι Ἀγγλικός. Ἐὰν δὲ ὁ λαμβάνων τὴν βοήθειαν μετὰ τὴν εἰς τὸν ἐκλεγέντα τόπον ἄφιξίν του ἤθελεν ἀναχωρήσει ἐκ νέου δι' ἄλλον τόπον, τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐπιχορηγήσεως πρέπει νὰ τῷ δίδηται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, δηλ. διὰ τοῦ Προξενείου, ἐὰν ὁ τόπος τῆς δευτέρας ἐκλογῆς του εἶναι ξένος καὶ διὰ τῆς ἀρχῆς ἐὰν εἶναι Ἀγγλικός.

δ'.) Ὅσακις ἡ ἐπιτροπὴ θὰ εἶχε διδόμενα νὰ πιστεύσῃ ὅτι σκοπὸς τοῦ ἔξαιτουμένου τὴν βοήθειαν δὲν εἶναι ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀναζήτησις ἐργασίας, ἀλλ' ἢ διὰ τοῦ κληροδοτήματος τούτου διευκόλυνσις ἄλλου τινὸς σκοποῦ, τότε δικαιούται νὰ ἀρνηθῆ τὴν βοήθειαν ταύτην χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ δίδῃ λόγον εἰς οὐδένα.

ε'.) Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἢ οἰονδήποτε ἄλλου χρονικοῦ διαστήματος μετὰ τὴν δεκαετίαν ἢ Ἐπιτροπὴ ἤθελε κρίνει ὅτι τὸ εἰρημένον κληροδοτήμα διατιθέμενον κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον δὲν ἀποφέρει εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου ταύτης τὰ καλά, ἅτινα ἤθελεν ἀποφέρει διατιθέμενον ἄλλως πως, τότε ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτὸ ἄλλως, χωρὶς ὅμως νὰ δίδῃ ἐλεημοσύνας ἢ βοηθῆ ἄλλο τι δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν κατὰσθημα ὑφιστάμενον ἤδη ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ.

VI. Ἐὰν εἰς οἰονδήποτε καιρὸν ἢ Ἐπιτροπὴ ἤθελεν ἀποφασίσῃ παμψηφεί ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ μεγαλυτέρα πρόσοδος διὰ τῆς ἐκποιήσεως τῶν 10.000 λιρῶν ἀγγλικῶν εἰς χρεώγραφα καὶ τῆς κατ' ἄλλον τρόπον διευθετήσεως αὐτῶν, ὁ Γενικὸς Διοικητὴς συνεπείᾳ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο.

VII. Ἀναφορικῶς τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν τοῖς παραγράφοις 3 καὶ 4 εἰρημένων κληροδοτημάτων διατάσσω τὰ ἑξῆς «τ' ἀκίνητα κτήματα ὡς καὶ τούτου ¹ ἀναφερόμενα χρεώγραφα ν' ἀποτελέσωσι κεφάλαιον καλούμενον κ»

¹ Ἐν τῷ Ἰταλικῷ κειμένῳ menzionati in quei paragrafi, δηλ. ἀναφερόμενα ἐν ταῖς παραγράφοις ταύταις.

φάλαιον Παππαφῆ», ὅπερ νὰ διευθύνηται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὑποχρεομένης νὰ δίδῃ τῇ συζύγῳ μου, ἐφ' ὅσον αὕτη ζῆ, τὰ ἐνοίκια καὶ τοκομερίδια ἕνα μῆνα μετὰ τὴν εἴσπραξιν αὐτῶν.

VIII. Θέλω, ἵνα αἱ 10.000 ἀγγλικῶν λιρῶν εἰς χρεώγραφα ἀναφερόμεναι ἐν τῇ δευτέρῳ παραγράφῳ καὶ ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ «κεφαλαίου Παππαφῆ», ἐγγραφῶσιν ἐπ' ὀνόματι τῶν αὐτῶν προσώπων, ἅτινα ἀντιπροσωπεύουσι τὴν Κυβέρνησιν διὰ πᾶν ἄλλο κεφάλαιον ἀνήκον τῇ εἰρημένῃ Κυβερνήσει καὶ ἐγγεγραμμένον εἰς ἀγγλικά χρεώγραφα. Ἐὰν δὲ ἤθελε συμβῆ, ὥστε ἡ κυβέρνησις νὰ παύσῃ ἔχουσα κεφάλαια εἰς τὰ χρεώγραφα ταῦτα, θέλω, ἵνα αἱ 10.000 λίρ. εἰς χρεώγραφα τοῦ «κεφαλαίου Παππαφῆ», ἐγγραφῶσιν ἐπ' ὀνόματι τῶν κάτωθι ὑπαλλήλων δηλ. ἐνὸς τῶν δικαστῶν τῆς Α. Μεγαλειότητος, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν προκαταρκτικῶν σχολείων, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρυτάνεως καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν προκαταρκτικῶν Σχολείων ἤθελε συγκεντροῦσθαι ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ προσώπῳ, τότε νὰ ἐγγραφῶσιν ἐπ' ὀνόματι δύο δικαστῶν καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, οἷονδῆποτε ὄνομα καὶ ἂν φέρῃ. Ὁ Δικαστῆς ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις οἱ Δικασταὶ θὰ ὑποδεικνύωνται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

IX. Ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ δημοσιεύῃ κατ' ἔτος ἐν ἐγχωρίῳ φύλῳ τὴν κατάστασιν τοῦ κεφαλαίου Παππαφῆ, δεικνύουσα τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσώπων τῶν τυχόντων βοηθείας ἐν τῷ ἔξωτερικῷ.

X. Ἐὰν ποτε ἡ Κυβέρνησις ἢ ἡ Ἐπιτροπὴ ἤθελον παραμελήσει τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κληροδοτήεντος ὑπ' ἐμοῦ κληροδοτήματος πρὸς ὄφελος τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων τούτων, ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει ἤθελον παραβιάσει διάταξιν τινα ἐκ τῶν ἐμῶν, τότε θὰ δικαιούται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ παντὸς εἴδους διαβήματα, ἵνα λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς τὸ «κεφάλαιον Παππαφῆ» καὶ διανείμῃ αὐτὸ μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων.

XI. Ἐλπίζω ὅτι τ' ἀνωτέρω πρὸς ὄφελος τῆς συζύγου μου ἀναφερόμενα κληροδοτήματα θὰ εἶναι ἀρκετά, ἵνα δείξωσιν αὐτῇ τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰς καλὰς καὶ ἀφοσιωμένας φροντίδας τῆς. Ἐχω δὲ πλήρη πεποίθησιν, ὅτι αὕτη, ἥτις κατὰ τὸ γαμικὸν ἡμῶν συμβόλαιον οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἐπὶ τῆς περιουσίας τῆς κτηθείσης διαρκούντος τοῦ γάμου μας, δέχεται τὰ κληροδοτήματα ταῦτα μὲ τὰ ἐν αὐτοῖς εἰσοδήματα, ὅπως ἐκανόνισα αὐτά, δηλ. ἐν πλήρει ἱκανοποιήσει τῆς προικῆς, τοῦ μεριδίου, καὶ παντὸς δικαιώματος ἀφορῶντος αὐτὴν ἐκ τῆς κληρονομίας μου, καὶ ὅτι θὰ ἀφήσῃ τοιούτοτρόπως ἔλευθέραν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης ταύτης καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς. Ἐὰν ὅμως παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, αὕτη ζητῇ προῖκα καὶ μερίδιον ἐκ τῆς περιουσίας μου, τοῦθ' ὅπερ κατὰ νόμον δύναται νὰ τῇ ἀνήκῃ, ἐν τοι-

αὕτη περιπτώσει καταγοῦνται ὅλα τὰ κληροδοτήματα καὶ διατάξεις αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τοῖς δέκα ἀνωτέρω παραγράφοις, ὡσάν νὰ μὴ ἐγένοντό ποτε. Κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ ὑπάρχη ἀφορμὴ ἀναμίξεως τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ κληρονομίᾳ μου, δὲν θὰ σχηματισθῇ δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ «κεφάλαιον Παππαφῆ» ὡς ἀναφέρεται ἐν ταῖς ἀνωτέρω παραγράφοις.

XII. *Κληροδοτῶ ἐτήσιον εἰσόδημα ἐκ 12.000 φράγκων πρὸς ὄφελος τῶν ἐκπαιδευτικῶν Καταστημάτων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου τῶν ὑπαρχόντων ἐν Θεσσαλονίκῃ, γῆ τῆς γεννήσεώς μου.* Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ θέλω, ἵνα ἐγγράψωσιν οἱ ἐκτελεσταὶ μου διὰ τῶν ἐν Παρισίοις Κων Hottinguer & Co. εἰς τὰ βιβλία τοῦ δημοσίου χρέους τῆς Γαλλίας τὸ εἰρημένον εἰσόδημα τῶν 3% 12.000 φράγκων ἀναπαλοτριῶτα, ἐπ' ὄνόματι τῶν εἰρημένων καταστημάτων δηλ. Ἐκπαιδευτηρίων ἢ σχολείου καὶ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης. Ἐν ἧ ὁμως περιπτώσει τὸ ἐν Παρισίοις Γαλλικὸν Θησαυροφυλάκιον ἤθελεν ἀρνηθῆ νὰ ἐγγράψῃ τὴν εἰρημένην πρόσοδον ἐπ' ὄνόματι τῶν ῥηθέντων καταστημάτων, τότε νὰ ἐγγραφῇ ἐπ' ὄνόματι τῶν Ἐφόρων, ὧν ἡ ἐκλογὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καλλιτέρων πληροφοριῶν, ἃς δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ ἐκτελεσταὶ, ὡς καὶ οἱ κύριοι Baring, οἵτινες πολλάκις ἀπέστειλαν διὰ λογαριασμὸν μου βοηθήματα εἰς τοὺς διαχειριστὰς τῶν Σχολείων καὶ τοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης. Θέλω δὲ ἵνα οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ διαχειρισταὶ τῶν εἰρημένων Καταστημάτων δίδωσι τῇ ἀνεψιᾷ μου Δόμνῃ, θυγατρὶ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαρίας ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου αὐτῆς μετὰ τοῦ μακαρίτου συζύγου αὐτῆς Παναγιώτου Κανέλλῃ 50 φράγκα κατὰ μῆνα ἧτοι 600 φράγκα ἐτησίως.

XIII. *Κληροδοτῶ τὸ ποσὸν 10.000 λιρῶν στερλινῶν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ὑπάρχον κατάστημα τὸ ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζῆ Κώστα, καὶ τῶν ὁποίων φέρει ἤδη τὸ ὄνομα δηλ. «Ὁρφανοτροφεῖον Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζῆ Κώστα».* Ἐκ τοῦ ποσοῦ ὁμως τούτου πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσι 1.000 λίραι στερλίνας χορηγηθῆσαι τῷ αὐτῷ Καταστήματι ὑπ' ἐμοῦ ἀνωλύτως κατὰ τὸ 1877 διὰ τῶν Κυριῶν Baring Brothers & Co. Ἐὰν δὲ διαρκούσης τῆς ζωῆς μου ἤθελον χορηγήσει εἰς τὸ αὐτὸ κατάστημα ἄλλο τι χρηματικὸν ποσόν, καὶ τοῦτο πρέπει ὡσαύτως ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῶν 10.000 λιρῶν στερλινῶν. Θέλω δὲ ἵνα οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ εἰρημένου καταστήματος δίδωσι τῇ ἀνεψιᾷ μου Μαρίᾳ, χήρᾳ Ἀχελόιδου, θυγατρὶ δὲ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Ἐλισάβετ 100 φράγκα κατὰ μῆνα ἧτοι 1.200 φράγ. ἐτησίως ἐφ' ὅσον ζῆ.

XIV. *Κληροδοτῶ 8.000 λίρας στερλίνας πρὸς ὄφελος τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν.* Ἐὰν δὲ διαρκούσης τῆς ζωῆς μου ἤθελον δωρήσει εἰς τὸ κατάστημα τοῦτο χρηματικὸν τι ποσόν, τὸ ποσόν τοῦτο πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ ἐκ τῶν 8.000 λιρῶν στερλινῶν.

XV. *Κληροδοτῶ τὸ ποσόν 500 λιρῶν στερλινῶν δι' ἕκαστον τῶν μετ'*

ἐμὲ ἐπιζώντων ἀπογόνων μου ἄρρένων καὶ θηλέων ἀδιακρίτως, δηλ. εἰς τοὺς ἀνεψιούς μου ἐκ τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Γρηγορίου, εἰς τοὺς νομίμους καὶ φυσικοὺς υἱοὺς τοὺς γεννηθέντας ἐν Ἑλλάδι τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Ἀστερίου Θεολογίδου, υἱοῦ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Ἐλισάβετ, εἰς τοὺς νομίμους καὶ φυσικοὺς υἱοὺς τοῦ ἀνεψιοῦ μου Ἀντωνίου Κανέλλη, εἰς τοὺς νομίμους καὶ φυσικοὺς υἱοὺς τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Δημητρίου Ἐμμανουήλ, υἱοῦ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου¹ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τῆς.

XVI. Διαθέτω τὸ ποσὸν 100 λιρῶν στερλινῶν πρὸς ὄφελος τῆς Γεωργίνας Θορν, θυγατρὸς τῆς Λορέττας Θορν, τὸ γένος Μιχάλεφ, ἐὰν δὲ αὕτη ἤθελεν ἀποθάνει πρὸ ἐμοῦ τὸ εἰρημένον ποσὸν πρέπει νὰ διανεμηθῇ μεταξὺ ἐκείνων τῶν ἐκ μητρὸς πλησιεστάτων συγγενῶν αὐτῆς, οἵτινες ζῶσι καὶ διαμένουσιν εἰς ταύτας τὰς νήσους.

XVII. Κληροδοτῶ τῇ Ἑλληνικῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ λίρας 25· εἰς τοὺς πλέον πτωχοὺς Ἑλληνας τοὺς διαμένοντας ἐν Μελίτη λίρας 25. Εἰς τοὺς πτωχοὺς τοῦ διαμερίσματος τούτου λίρας 25, αἵτινες νὰ διανεμηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῆς Μητροπόλεως καὶ Συνδίκου τοῦ διαμερίσματος. Ἐπιτρέπω δὲ τῇ συζύγῳ μου νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν ἐκτελεστῶν μου, ἐὰν νομίζῃ τοῦτο δίκαιον, μέτριόν τι ποσόν, ἵνα δωρήσῃται αὐτὸ εἰς ἐκείνους, οἵτινες θὰ εὐρεθῶσιν ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μου, διανέμουσα τοῦτο κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀναλόγως τοῦ καιροῦ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἀξίας ἐκάστου προσώπου.

XVIII. Κληροδοτῶ τῇ βιβλιοθήκῃ Μελίτης τὸ ἔργον «Rees Cyclopaedia» ἐκ 45 τόμων, εἰς δὲ τὸ χρηματιστήριον Μελίτης τὸ Ἀγγλικὸν λεξικὸν τοῦ Johnson καὶ τὸ λεξικὸν τοῦ ἐμπορίου τοῦ Maillloch· ἐπιθυμῶ δὲ ἵνα τὰ λεξικά ταῦτα κατατεθῶσιν ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ πρὸς χρῆσιν πάντων τῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον προσερχομένων.

XIX. Ἐκτὸς τῶν ἄνω ῥηθεισῶν διατάξεων ἀποκαθιστῶ γενικοὺς κληρονόμους μου τὸν ἀνεψιόν μου Νικόλαον Παππαφῆ, υἱὸν τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Γρηγορίου καὶ τὸν ἀνεψιόν μου Ἀντώνιον Κανέλλη, υἱὸν τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαρίας. Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν θάνατόν μου εἰς τῶν εἰρημένων ἀνεψιῶν μου θὰ ἦτο ἀποθαμμένος, ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν ὁ ἐπιζῶν πρέπει νὰ εἶναι γενικὸς κληρονόμος μου. Ἐὰν ὅμως ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου θὰ ἦσαν ἀμφοτέροι ἀποθαμμένοι, τότε ἀποκαθιστῶ γενικοὺς κληρονόμους μου τοὺς ἄρρενας παρανεψιούς μου τοὺς ἐπιζῶντας ἐμοῦ, δηλ. ἀποκλειστικῶς τοὺς νομίμους καὶ φυσικοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Γρηγορίου καὶ τοὺς νομίμους καὶ φυσικοὺς υἱοὺς τοῦ ἀνεψιοῦ μου Ἀντωνίου Κανέλλη υἱοῦ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαρίας. Θέλω πρὸς

¹ Ἐν τῷ Ἰταλικῷ κειμένῳ ὀνομάζεται αὕτη Μαρία.

τούτοις ἵνα μετὰ τὸν θάνατόν μου πωλήσωσιν οἱ ἔκτελεσταί μου πᾶν ὅτι μοὶ ἀνήκει ἐνταῦθα καὶ ἄλλαχοῦ, ἔξαιρουμένων τῶν ἀκινήτων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ τῆς παρούσης Διαθήκης, ἐν ἣ περιπτώσει ἤθελε σχηματισθῆ τὸ «κεφάλαιον Παππαφῆ» τὸ περιγραφόμενον ἐν τῇ ἐβδόμῳ παραγράφῳ τῆς Διαθήκης, ἄλλως τὸ ἀκίνητον τοῦτο πρέπει νὰ πωληθῆ παρὰ τῶν ἔκτελεστῶν μου, καθ' ὃν τρόπον ἤθελον κρίνει οὗτοι καλλίτερον. Τὰ δημόσια χρεώγραφα μου συνίστανται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκ μετοχῶν τῆς ἀτμοπλοϊκῆς εταιρείας «Peninsulare e Orientale» ἐκ χρεωγράφων Ἀγγλικῶν 3% καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων χρεωγράφων. Ἐπειδὴ ὁμως πολλάκις πωλῶ ἐκ τῶν χρεωγράφων μου πολλὰ καὶ ἀγοράζω ἄλλα, διὰ ταῦτα πολὺ πιθανὸν ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου μου τὰ εἰρημένα χρεώγραφα νὰ ἔχωσι μετατραπῆ εἰς ἄλλα, ἀκριβῶς σημειωμένα εἰς τὸ βιβλίον μου «Omnia C». Ἐκτὸς τῶν ἠθεισῶν μετοχῶν τῆς P. & O. εταιρείας καὶ τῶν ἐπ' ὀνόματί μου ἐγγεγραμμένων χρεωγράφων τοῦ 3%, ὅλα τὰ ἄλλα χρεώγραφα μου καὶ οἱ σχετικοὶ τίτλοι αὐτῶν εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς χεῖρας τῶν Κυρίων Baring Brothers & Co, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὀφείλουσιν οἱ εἰρημένοι ἔκτελεσταί μου νὰ πωλήσωσιν ὅλα τὰ εἰρημένα χρεώγραφα κατὰ συμφέροντα ἐμπορικὸν τρόπον, ὅτε ἤθελε τοῖς φανῆ κατάλληλον ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου μου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πώλησιν τῶν μετοχῶν P. & O. εταιρείας καὶ τῶν ἀγγλικῶν χρεωγράφων τῶν 3% ἐγγεγραμμένων ἐπ' ὀνόματί μου, ὀφείλουσιν οἱ ἔκτελεσταί μου νὰ στείλωσιν εἰς τοὺς Κους Baring Brothers & Co πληρεξούσιον τυπικόν, περὶ τοῦ ὁποίου ὀφείλουσι νὰ συνηγορήσω μετὰ τῶν εἰρημένων Κων Baring. Ἀκολουθῶς ἀφοῦ ἐκκληρωθῶσιν αἱ ἐν τοῖς προηγουμένοις παραγράφοις διατάξεις, οἱ ἔκτελεσταί μου θὰ σύρῳσιν ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ τὴν ἀξίαν τῶν πωληθέντων χρεωγράφων, καὶ ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ τὰ ἔξοδα θὰ διανείμωσι τὴν περιουσίαν μου εἰς ἴσα μέρη μεταξὺ ὄλων τῶν εἰρημένων κληρονόμων μου. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῆς διανομῆς τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων τῶν κληροδοτημένων διὰ τῆς παρούσης Διαθήκης, οἱ ἔκτελεσταί μου δύνανται νὰ πραγματοποιήσωσι ταύτην διὰ τῶν εἰρημένων Κων Baring, χωρὶς νὰ φέρωσιν εἰς Μελίτην τὸ ποσὸν τῶν κληροδοτημάτων τούτων. Ἐὰν πρὸ τοῦ θανάτου μου ἤθελον σύρει παρ' ἐμοὶ μέρος ἢ ὀλόκληρα τὰ εἰρημένα χρεώγραφα, τότε οἱ ἔκτελεσταί μου ὀφείλουσι νὰ πωλήσωσιν αὐτὰ διὰ μέσου τῶν ἀνταποκριτῶν μου, δηλ. τοῦ Baring Brothers & Co ἐν Λονδίῳ καὶ τοῦ Hottinguer & Co ἐν Παρισίοις.

XX. Ἐκτελεστάς τῆς παρούσης διαθήκης μου διορίζω τὸν Σιρ Ἀδριανὸν Δίγγλην, υἱὸν τοῦ μακαρίτου Παύλου, τὸν Κύριον Εὐστράτιον Πετροκόκκινον, υἱὸν τοῦ μακαρίτου Παντιᾶ, τὸν Κύριον Ἐρρῖκον λόρδον Ἰάξωνα, υἱὸν τοῦ μακαρίτου Γεωργίου, τὸν διδάκτορα Ἰωάννην Μεσσίναν, υἱὸν τοῦ μακαρίτου Ροζαρίου, καὶ τὸν ἀνεψιόν μου Ἀντώνιον Κανέλλην,

υἶόν τοῦ μακαρίτου Παναγιώτου· ὀρίζω δὲ δικαίωμα καὶ ἀμοιβὴν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς προσπαθείας, ἅς ἤθελον καταβάλλει οἱ εἰρημένοι ἐκτελεσταὶ μου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἐντολῆς λίρας στερλίνας ἑκατὸν δι' ἑκαστον τῶν πέντε διοριζομένων ἐκτελεστῶν.

XXI. Ἐπὶ τέλους ἐὰν εἷς ἢ δύο τῶν πέντε διοριζομένων ἐκτελεστῶν ἤθελον ἀποθάνει ἢ ἤθελον ἀπουσιάζει τῆς νήσου, ἢ ἐὰν ὁ εἰρημένος ἀνεπιός μου Ἀντώνιος Κανέλλης εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δὲν ἤθελε δυνηθῆναι νὰ ἔλθῃ εἰς Μελίτην, οἱ λοιποὶ τρεῖς ἐκ τῶν διοριζομένων ἐκτελεστῶν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἐλευθέρως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης, ὡσὰν νὰ μὴ ὑπῆρχον διορισμένοι οἱ λοιποὶ δύο. Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν διοριζομένων πέντε ἤθελον λείψει τρεῖς, τότε οἱ ἐναπομείναντες δύο ὀφείλουσι νὰ προστρέξωσι πρὸς τὸν ἀρμόδιον Δικαστήν, ὅστις θὰ διορίσῃ ἄλλον ἐκτελεστήν, ἵνα ἐξακολουθήσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαθήκης. Καὶ ἐὰν πρὸ ἢ μετὰ τὸν θάνατόν μου ἤθελεν ἀποθάνει ὁ Ἀδριανὸς Δίγγλης, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διορίζω ἐκτελεστήν μου ἀντ' αὐτοῦ τὸν Δικηγόρον Δε Louigi Ganado.

Ἐν Μελίτῃ, Νοτάμπιλε, τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1879,

(ὑπογρ.) Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς

Υ.Γ. Ἐὰν κατὰ τὸν θάνατόν μου θὰ ἦμην κάτοχος Γαλλικῶν χρεωγράφων ἐγγεγραμμένων ἐπ' ὀνόματί μου ἐν τῷ ἐθνικῷ χρέει τῆς Γαλλίας, ἢ ἄλλων χρεωγράφων εὐρισκομένων εἰς χεῖρας τῶν Κων Hottinguer & Co ἐν Παρισίοις, οἱ ἐκτελεσταὶ μου ὀφείλουσι νὰ πωλήσωσι τὰ εἰρημένα χρεώγραφα διὰ τῶν εἰρημένων Κυρίων Χόττιγκερ καὶ Σας κατὰ τρόπον ἐμπορικὸν ἐπωφελεῖ καὶ διὰ μέσου πληρεξουσίου ἐγγράφου πρὸς σύνταξιν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ συνεννοηθῶσιν οἱ ἐκτελεσταὶ μετὰ τῶν εἰρημένων Κυρίων Χόττιγκερ καὶ Σας.

(firmato Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς

(ὑπογρ.) Δε Γ. Γ. Δεμπόνος.— P. L. Borg Emle, μάρτυς.—

V. P. Attard, μάρτυς.— Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, Δημόσιος

Συμβολαιογράφος Μελίτης

Ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος

Τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1879 ἐπὶ παρουσίᾳ ἐμοῦ Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημοσίου Συμβολαιογράφου Μελίτης καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κάτωθι ὑπογεγραμμένων μαρτύρων, ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, παρουσιάσθη αὐτοπροσώπως ὁ Κύριος Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς, εὔπορος, υἱὸς τοῦ μακαρίτου Νικολάου, γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ διαμένων ἐν Νοτάμπιλε, γνωστός μου, καὶ μοὶ ἐνεχείρισεν αὐτὸ τὸ ἔγγραφο ἢ ἐσφραγισμένον περικάλυμμα, δηλῶν ὅτι, ὅπως καὶ ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς παραδό-

σεως δηλοῖ, τὸ ἔγγραφο ἢ περικάλυμμα αὐτὸ περιλαμβάνει τὴν διαθήκην του.

Ἐγένετο καὶ ἐδημοσιεύθη ἡ παροῦσα πράξις τῆς παραδόσεως (μετὰ προηγουμένην διαβεβαίωσιν αὐτοῦ τοῦ Κου Παππαφῆ) ἐν Μελίτῃ ἐν Νοτάμπιλε, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ κατῴκει, ὁδὸς Σακκάγιας, ἀριθμ. 29, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Κυρίων Φραγκίσκου They, εὐπόρου, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Πασχάλη, γεννηθέντος καὶ κατοικοῦντος ἐν Notabile, καὶ τοῦ διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς Ἰωσήφ Μιχάλεφ, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Φιλέδη γεννηθέντος ἐν Βαλλέττα καὶ διαμένοντος ἐν Notabile, μαρτύρων, οἵτινες κατὰ τὸ λέγειν των δὲν συνδέονται μὲ συγγένειαν πρὸς ἐμὲ τὸν Συμβουλευιογράφον ἢ τὸν ἐμφανισθέντα καὶ οὐδαμῶς κωλύονται ὑπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων περιπτώσεων. (ὑπογρ.) Ἰ. Ν. Παππαφῆς, — Φραγκῖοκος They, μάρτυς, — Δε Φυσικὸς Ἰωσήφ Μιχάλεφ, μάρτυς — Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβουλευιογράφος Μελίτης (ὑπογρ.) Δε G. G. Δεμπόνος. — R. L. Borg Emle μάρτυς. V. R. Attard, μάρτυς. — Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβουλευιογράφος Μελίτης.

Ὅπισθεν τοῦ περικαλύμματος.

Ἡ παροῦσα μυστικὴ διαθήκη τοῦ εὐπόρου Ἰωάννου Νικολάου Παππαφῆ, γεννηθέντος ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ διαμένοντος ἐν Notabile τῆς Μελίτης, παρουσιάσθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλευιογράφου Ἀχιλλέως Μιχάλεφ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνδοξωτάτου νομοδιδασκάλου Λορέντζου Χυερεβ, δικαστοῦ ἐδρευόντος ἐν τῷ δευτέρῳ τμήματι τοῦ πολιτικοῦ Δικαστηρίου τῆς Α. Μεγαλειότητος. (ὑπογρ.) Sal. Friendo, Berge. — Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβουλευιογράφος Μελίτης, S. Xuereb, δικαστής.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΠΑΠΠΑΦΗ

Ὁ ὑποφαινόμενος Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς, τροποποιῶν τὴν διαθήκην μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879, νομίμως κατατεθεῖσαν παρὰ τῷ δευτέρῳ τμήματι τοῦ πολιτικοῦ Δικαστηρίου τῆς Α. Μεγαλειότητος, διάτασσω διὰ τῆς παρούσης διαθήκης τὰ ἑξῆς.

I. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1879 καὶ Ἀπρίλιον τοῦ 1880, μετεβίβασα καὶ ἐνέγραψα διὰ τῶν ἐν Παρισίοις Κυρίων Hottinguer & Co εἰς τὸ δημόσιον χρέος τῆς Γαλλίας τοῦ 3 % *εἰσόδημα ἐτήσιον (rente) 12.000 φράγκων πρὸς ὄφελος καὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν δημοσίων Σχολείων καὶ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοδόξου Νοσοκομείου*. Πραγματοποιήσας τοιοῦτοτρόπως τὸ κληροδότημα τὸ ἀναφερόμενον ἐν τῇ δωδεκάτῃ παραγράφῳ τῆς ὀρθείσης Διαθήκης, καταργῶ τὴν εἰρημένην δωδεκάτην παράγραφον ἀναφορικῶς τοῦ εἰρημένου κληροδοτήματος, ὥσάν νὰ μὴ εἶχε ποτὲ γραφῆ ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ἵνα μένη ἀμετάβλητος καὶ ἔχει τὸ κύρος αὐτῆς ἢ διὰ τοῦ

αὐτοῦ παραγράφου ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις εἰς τοὺς ἀρμοδίους Διευθυντάς τῶν εἰρημένων Καταστημάτων, τοῦ νὰ πληρώνωσι 50 φράγκα κατὰ μῆνα εἰς τὴν ἀνεψιάν μου Δόμναν, ἀδελφὴν τοῦ ἀνεψιοῦ μου Ἀντωνίου Κανέλλη, ἐφ' ὅσον ζῆ αὕτη, δηλ. ἕκαστον κατάστημα θὰ πληρώνη κατὰ μῆνα 25 φράγκα.

Ἐκτὸς τοῦ εἰρημένου κληροδοτήματος τοῦ εισοδήματος (rente) τῶν 12.000 φράγκων πρὸς αἰωνίαν βοήθειαν τῶν εἰρημένων δύο Καταστημάτων, ἐνέγραφα ἐπ' ὀνόματι τῶν αὐτῶν Καταστημάτων ἐτήσιον εισόδημα φράγκων 4.000, τῶν ὁποίων τὰ τοκομερίδια πρέπει μετὰ τὸν θάνατόν μου νὰ χρησιμεύωσιν ὡς μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεών μου τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῇ ἐνάτῃ παραγράφῳ τῆς παρούσης Διαθήκης, ὡς θέλω ἐκθέσει ἐν τῇ αὐτῇ παραγράφῳ.

II. Ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ Διαθήκῃ μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879 κληροδοτεῖται ποσὸν 10.000 ἀγγλικῶν λιρῶν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐν Ἀθήναις ὑπάρχοντος Ὁρφανοτροφείου, τοῦ ἰδρυθέντος ὑπὸ τοῦ Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζῆ Κώνστα, ὃν φέρει καὶ τὸ ὄνομα, ἐκ τοῦ ὁποίου ὅμως ποσοῦ ἀφαιρηθήσονται 1.000 λίραι στερλίνας προσφερθεῖσαι τῷ εἰρημένῳ καταστήματι ἀνωνύμως ὑπ' ἑμοῦ κατὰ τὸ 1877 διὰ τῶν κυρίων Baring Brothers & Co. Κατὰ συνέπειαν ἐπέτυχον διὰ μέσου τῶν Κυρίων Hottinguer & Co ἐν Παρισίοις ὥστε τὸ εἰρημένον κατάστημα ν' ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Θησαυροφυλακίου, ἐνέγραφα δὲ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ ἐτήσιον εισόδημα (rente) 7.900 φράγκων πρὸς ἀπόκτησιν δὲ τούτου ἐπλήρωσα φράγκα 221,787.45 ἑκατ. ἤτοι λίρας στερλίνας 8,871 - 9. σελίνια καὶ 11 δηνάκια ὑπολογιζομένης τῆς στερλίνας λίρας πρὸς 25 φράγκα, ὅπως φαίνεται ἐν τῷ βιβλίῳ μου «Omnia C.» σελ. 78, καὶ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν Κων Hottinguer & Co, τῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ μικρὸν κινητὸν ἐρμάριόν μου ἀναφερόμενον ἐνταῦθα. Τὸ εἰρημένον ποσὸν τῶν 8,871 λιρῶν στερλινῶν 9 σελινίων καὶ 11 δηναίων προστιθέμενον εἰς τὰς δηθείσας 1.000 λίρας στερλίνας τὰς δωρηθείσας ὑπ' ἑμοῦ κατὰ τὸ 1877, καὶ προστιθεμένων εἰσέτι 128 λιρῶν στερλινῶν 10 σελινίων καὶ 1 δηναρίου, ἅτινα θέλω, ἵνα οἱ ἐκτελεσταὶ μου δώσωσιν εἰς τοὺς Διευθυντάς τοῦ εἰρημένου Ὁρφανοτροφείου, ἀποτελοῦν τὸ εἰρημένον κληροδοτήμα τῶν 10.000 λιρῶν στερλινῶν, πραγματοποιήσας δὲ τὸ κληροδοτήμα, ὅπερ ἤθελον νὰ κληροδοτήσω τῷ εἰρημένῳ Ὁρφανοτροφείῳ, καταργῶ ὡς πρὸς τὸ κληροδοτήμα τοῦτο τὸν εἰρημένον δέκατον τρίτον παράγραφον, ὡσὰν νὰ μὴ εἶχε γραφῆ ποτέ, ἐπιβεβαιῶν ὅμως ὅπως καὶ πάλιν ἐπιβεβαιῶ τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ἐπιβαλλομένην δι' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ αὐτοῦ Ὁρφανοτροφείου τοῦ νὰ πληρώνωσι τῇ ἀνεψιᾷ μου Μαρίᾳ, χήρᾳ Ἀχελοῖδου ἐφ' ὅσον ζῆ τὸ μηνιαῖον ποσὸν 100 φράγκων εἰς τὸ ὁποῖον ποσὸν προσθέτω ἐνταῦθα καὶ τὸ ποσὸν τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς τῆς κατὰ τὸν θάνατόν της.

III. Κληροδοτῶ τὸ ποσὸν 2.000 λιρῶν, ἵνα διανεμηθῶσιν ἐξ ἴσου μεταξὺ τοῦ Θεοδώρου, υἱοῦ τοῦ ἀνεψιοῦ μου Ἀντωνίου Κανέλλη, καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Δημητρίου Ἐμμανουήλ, ἐὰν δὲ μία ἐκ τῶν τριῶν κληροδοτουμένων ἤθελεν ἀποθάνει πρὸ ἐμοῦ, θέλω ἵνα τὸ μερίδιον αὐτῆς δοθῇ εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους τῆς ἰδίας. Κληροδοτῶν ὅμως τὸ κληροδοτήμα τοῦτο εἰς τοὺς εἰρημένους παρανεψιούς μου δὲν ἐννοῶ νὰ ἀποκλείσω αὐτοὺς τοῦ ἄλλου κληροδοτήματος τοῦ περιεχομένου ἐν τῇ παραγράφῳ 15ῃ τῆς εἰρημένης διαθήκης μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879.

IV. Κληροδοτῶ τὸ ποσὸν 200 λιρῶν στερλινῶν τῷ κυρίῳ Παντιᾶ Ε. Πετροκοκκίνῳ μεγαλειτέρῳ υἱῷ τοῦ κυρίου Εὐστρατίου, ἐκ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν 50 λίρας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον νὰ δώσῃ εἰς τὸν πατέρα του, ἵνα τὸ μοιράσῃ μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ ὅπως ἤθελεν ἐγκρίνει.

V. Ἀποκληρῶ τῆς περιουσίας μου καὶ παντὸς κληροδοτήματος ἢ πλεονεκτήματος οἰουδήποτε υἱὸν τῶν ἀνεψιῶν μου μὴ γεννημένον ἐκ νομίμου γάμου (καὶ ἐὰν συνεπέα γάμου ἢ ἄλλως πως ἤθελε νομιμοποιηθῆ), ἐξαιρουμένου κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τοῦ εἰρημένου Θεοδώρου Κανέλλη.

VI. Ἀνακαλῶ καὶ τελείως καταργῶ τὸ ἐξ 8.000 λιρῶν στερλινῶν κληροδοτήμα τὸ κληροδοτηθὲν πρὸς ὄφελος τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν διὰ τοῦ 14ου παραγράφου τῆς εἰρημένης Διαθήκης μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879.

VII. Διὰ τοῦ πρώτου παραγράφου τῆς ῥηθείσης Διαθήκης μου ἐκληροδοτήσα τῇ συζύγῳ μου ἐν ἀπολύτῳ κυριότητι πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς περιουσίας μου κατὰ τὸν θάνατόν μου ἤθελεν εὑρεθῆ ἐν τῇ ἐν Βαλλέττα οἰκίᾳ μου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐν Notabile, ὅπου νῦν κατοικῶ, ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ οἰκίᾳ, ἣν κατὰ τὴν εἰρημένην ἐποχὴν ἔχω ἢ κρατῶ πρὸς χρῆσίν μου, ἐδήλωσα δὲ ὅτι ἐν τῷ κληροδοτήματι ἐκείνῳ συμπεριλαμβάνονται παντὸς εἴδους πράγματα συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν χρημάτων καὶ ἀποκλειομένων ἄλλων. Νῦν ὅμως θέλω, ἵνα τὰ χρήματα καὶ γραμμάτια ὁποιαδήποτε τῶν δύο τραπεζῶν Μελίτης τὰ εὑρεθησόμενα κατὰ τὸν θάνατόν μου εἰς οἰανδήποτε τῶν οἰκιῶν μου μὴ συμπεριληφθῶσι, καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπονοῶνται ὡς συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸ εἰρημένον κληροδοτήμα.

VIII. Ἀνακαλῶ τὸν διορισμὸν τῶν κληρονόμων τὸν γενόμενον ἐν τῇ εἰρημένῃ διαθήκῃ μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879, ἀφίνω ὅμως εἰς ἕκαστον τῶν ἀνεψιῶν μου, τὸν Νικόλαον Παππαῆν, υἱὸν τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Γρηγορίου, καὶ τὸν Ἀντώνιον Κανέλλη, υἱὸν τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς μου Μαρίας, ὡς κληροδοτήμα τὸ ποσὸν 3.000 λιρῶν στερλινῶν, ἐὰν θὰ ἐπιζήσωσιν ἐμοῦ.

IX. Καθιστῶ γενικούς κληρονόμους μου τοὺς κατὰ καιρὸν ἄνω εἰρημένους Ἐφόρους τῶν Σχολείων καὶ τοῦ Νοσοκομείου τῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης (οἵτινες ἐκλέγονται πάντοτε παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐν τῇ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΦΗΣ

αὐτῇ πόλει Ἑλληνικῆς Κοινότητος) μετὸν σκοπὸν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἰδρῶσωσιν ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει ἄσυλον διαρκῆς ὀνομασθησόμενον «Γηροκομεῖον Μελίτη» ἄνευ οὐδενὸς ἄλλου διακριτικοῦ σημείου ἢ προσθήκης, ἔνθα θὰ καταφεύγῃσι καὶ συντηρῶνται τελείως γέροντες, πτωχοί, ἢ ἀνίκανοι δι' ἐργασίαν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν· τὸ ἄσυλον τοῦτο πρέπει νὰ ἔχῃ μέγεθος δυνάμενον νὰ περιλαμβάνῃ τοὐλάχιστον 150 πρόσωπα.

X. Ὡς μέσα τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ περιεχομένης διατάξεως, δηλ. πρὸς ἴδρῶσιν καὶ συντήρησιν τοῦ εἰρημένου «Γηροκομείου Μελίτη» δρίζω τὰ τοκομερίδια τοῦ εἰσοδήματος (Rente) 4.000 τεσσάρων χιλιάδων φράγκων, ἀναφερομένων ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τῆς παρούσης διαθήκης μου, ὡς καὶ τὰ τοκομερίδια ἄλλων ποσῶν ῥάντας, ἅτινα διαρκούσης τῆς ζωῆς μου ἐνέγραφα ἐπ' ὀνόματι τῶν εἰρημένων καταστημάτων Θεσσαλονίκης. Θέλω δὲ ἵνα οἱ ἐκτελεσταὶ μου διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἀφοῦ πραγματοποιήσωσι τὴν περιουσίαν μου καὶ ἐκτελέσωσιν ὅλας τὰς λοιπὰς διατάξεις μου, καὶ πληρώσωσιν ὅλα τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαθηκῶν μου, δώσωσι τὸ ἐπίλοιπον εἰς τοὺς Κυρίους Hottinguer & Co, ἵνα χρησιμοποιήσωσιν αὐτὸ οἱ εἰρημένοι Κύριοι πρὸς ἀπόκτησιν Γαλλικῆς Ῥάντας 3⁰/₁₀ ἐπ' ὀνόματι τῶν εἰρημένων Σχολείων καὶ τοῦ εἰρημένου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης.

Θέλω δὲ ἵνα, ἅμα ἀποκτηθῇ τοιουτοτρόπως Γαλλικὴ Ῥάντα καὶ ἐγγραφῆ ἐπ' ὀνόματι τῶν εἰρημένων Καταστημάτων Θεσσαλονίκης, παραδώσωσιν ἀμέσως οἱ Κοι Χότιγγερ καὶ Σας εἰς τοὺς ἐκτελεστάς μου τὰ σχετικὰ πιστοποιητικὰ τῆς τοιαύτης ῥάντας.

XI. Θέλω ὥστε ἡ ἰδιοκτησία τῆς ῥάντας τῆς κληροδοτηθείσης ὑπ' ἐμοῦ πρὸς διαρκῆ βοήθειαν τῶν εἰρημένων Καταστημάτων Θεσσαλονίκης, τοῦ δηθέντος Ὁρφανοτροφείου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ εἰρημένου ἀσύλου «Γηροκομείου Μελίτη» νὰ μὴ δύναται ποτὲ ν' ἀπαλλοτριωθῇ καὶ ἵνα τὰ Καταστήματα ταῦτα, τὸ ὄρφανοτροφεῖον καὶ ἄσυλον λαμβάνωσι πρὸς βοήθειαν μόνον τὰ τοκομερίδια τῆς εἰρημένης Ῥάντας χωρὶς ποτὲ ν' ἀπαλλοτριούται τὸ κεφάλαιον ἢ ἰδιοκτησία τῆς Ῥάντας, ὡς ἐκ τούτου διατάσσω ὥστε ὅλα τὰ πιστοποιητικὰ τῆς Ῥάντας, δηλ. τὰ εὑρεθησόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἐπ' ὀνόματι τῶν εἰρημένων καταστημάτων Θεσσαλονίκης καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ εἰρημένου ὄρφανοτροφείου Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ῥάντας, ἥτις θὰ ἐγγραφῆ, ὡς εἶπον προηγουμένως, μετὰ τὸν θάνατόν μου ἐπ' ὀνόματι τῶν αὐτῶν καταστημάτων Θεσσαλονίκης, καὶ τὰ τῆς εἰρημένης ῥάντας τῶν 4.000 φράγκων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τῆς παρούσης διαθήκης, ὅλα ταῦτα τὰ πιστοποιητικὰ διατάσσω ν' ἀποσταλῶσι παρὰ τῶν ἐκτελεστῶν μου εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικὴν Τράπεζαν, ἢ εἰς τὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Ἐθναυροφυλάκιον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον, ὃν

ἤθελον προτείνει οἱ Κύριοι Hottinguer & Co, ἵνα διαμένωσι διαρκῶς ἐκεῖ ὡς ἀσφάλεια πρὸς ἐπιτευξιν τοῦ εἰρημένου σκοποῦ μου. Ἐὰν ὅμως οἱ Κύριοι Hottinguer & Co θὰ ἔλεγον ὅτι ὁ σκοπός μου ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ δι' ἄλλου μέσου, τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ παραδεκτόν.

XII. Ἀφοῦ συμπληρωθῆ ἡ ἴδρυσις τοῦ εἰρημένου ἀσύλου καὶ ἀρξῆται λειτουργοῦν, θέλω ὥστε κατ' ἔτος οἱ κατὰ καιροὺς Διευθύνται τοῦ ἀσύλου δημοσιεύωσιν ἐν ἐφημερίδι τινὶ τῆς Θεσσαλονίκης ἔκθεσιν ἀποδεκτὴν ὑφ' ὄλων τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος καὶ δεικνύουσαν τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς Ῥάντας τῆς προωρισμένης διὰ τὸ εἰρημένον ἀσυλον καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτῷ συντηρουμένων προσώπων.

XIII. Θέλω, ἵνα τὸ ἀσυλον διατελῆ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τοῦ Ἑλληνοῦ Ὁρθοδόξου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίσημον ἐπιτήρησιν τῶν εἰρημένων ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους ὁ Ἐπίσκοπος θὰ δύνηται νὰ μεταβαίῃ εἰς τὸ ἀσυλον, ἵνα ἐπιβλέπῃ τὴν ἐσωτερικὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἀσύλου, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οἱ Διευθύνται τῷ δίδωσι 50 φράγκα.

Παρακαλῶ τὸν εἰρημένον Ἐπίσκοπον, ἵνα, ἐὰν ἤθελε λάβει πληροφορίας παρ' ἀξιότιμου τινὸς προσώπου διαμένοντος ἐν τῷ τόπῳ, ὅτι μέρος τῶν τοκομεριδίων τῶν προωρισμένων πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀσύλου διετίθετο ἄλλως πως, κοινοποιῆ τὸ γεγονός τοῦτο εἰς τοὺς εἰρημένους ἀντιπροσώπους, οἵτινες νὰ τιμωρῶσι τοὺς ἐνόχους ἀναθέτοντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν εἰς ἄλλους διευθυντὰς τῶν Σχολείων καὶ τοῦ Νοσοκομείου.

XIV. Διορίσας γενικοὺς κληρονόμους μου τοὺς κατὰ καιρὸν Διευθυντὰς τῶν εἰρημένων Σχολείων καὶ τοῦ εἰρημένου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, δὲν ἐννοῶ ὥστε οἱ Διευθύνται οὗτοι ν' ἀναμίξωσιν ἢ ἐνώσωσιν τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἀσύλου τούτου, οὐδεμία δὲ σχέσις θέλω γὰ ὑπάρχει μεταξύ τοῦ ἀσύλου τούτου καὶ τῶν εἰρημένων Καταστημάτων.

XV. Ὡς ἐκτελεστὰς τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεών μου ὀρίζω καὶ πάλιν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ ἤδη ὀρισθέντας διὰ τῆς διαθήκης μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879 μὲ τὰς ἐξῆς τροποποιήσεις. Πρῶτον, ἀντὶ τοῦ ἀνεψιοῦ μου Ἀντωνίου Κανέλλη, διορίζω τὸν κύριον Ἀλφρέδον Χριστιάν, υἱὸν τοῦ μακαρίτου Σαμουήλ. Δεύτερον, ἐπειδὴ δὲν ἐξεπληρώθη κατὰ τύχην ἢ περιπτώσει, δι' ἣν εἶχον διορίσει ἐν ἐκείνῃ τῇ διαθήκῃ τὸν κύριον Δρ. Λουδοβίκον Γαννάδον, ἀνακαλῶ τὸν διορισμὸν τοῦτον, καὶ ἐπειδὴ ὁ Σιρ Ἀδριανὸς Δίγγλης, ἐν τῇ ἰδιότητι αὐτοῦ ὡς πρώτου δικαστοῦ Μελίτης, δὲν δύναται πλέον νὰ εἶναι εἰς ἐκ τῶν ἐκτελεστῶν μου, διορίζω ἀντ' αὐτοῦ τὸν Δρ. Ἰωσήφ Καρμπόνην, ἐπὶ τοῦ παρόντος δικηγόρον τοῦ Στέμματος, ἐν ἣ δὲ περιπτώσει οὗτος δι' αἰτίαν τινὰ δὲν θὰ θελήσῃ ἢ δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ δεχθῆ τὸ βάρος τοῦτο, τότε ν' ἀναπληροῖ αὐτὸν ὁ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Σιρ Ἀδριανοῦ Δίγγλη

ἐκλεχθῆσόμενος. Παρακαλῶ δὲ τὸν Σίρ Δίγγλην νὰ ἐκλέξῃ πρόσωπον κατάλληλον τῇ περιστάσει.

XVI. Ἐν τῇ ῥηθείῃ διαθήκῃ μου τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879, διέταξα, ἵνα, ἀφοῦ ἐκτελεσθῶσιν ὅλα τὰ ὑπὸ τῆς διαθήκης μου διατασσόμενα, τὰ ἔγγραφα μου ὅλα καὶ τὰ βιβλία μου παραδοθῶσιν εἰς τὸν εἰρημέμον ἀνεπιόν μου Ἀντώνιον Κανέλλην. Νῦν ὅμως θέλω, ἵνα, ἅμα λάβῃ τελείως πέρας ἢ ἐκτέλεις τῶν διαθηκῶν μου, ὅλα τὰ ἔγγραφα μου καὶ βιβλία, ἅτινα οἱ ἐκτελεσταί μου ἤθελον λάβει ἐκ τῆς οἰκίας μου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διαθηκῶν μου, ἀποσταλῶσι παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐκτελεστῶν μου πρὸς τοὺς Γενικοὺς κληρονόμους μου, μετὰ ἐπισυνημμένου λογαριασμοῦ τῆς διοικήσεως ἢ φύλλον δεικνύον τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς περιουσίας μου. Εἶδοποιῶ ὅμως τοὺς ἐκτελεστάς μου ὅτι εἰς ἓν μικρὸν ἐρμάριον κινήτῶν καὶ κεκλεισμένον εὐρίσκονται ἐν τῷ τμήματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «ὁδηγὸς τῶν ἐκτελεστῶν μου» διάφορα ἔγγραφα, ἀναγκαιότατα διὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς περιουσίας μου καὶ τὴν ἐκτέλειν τῶν τελευταίων θελήσεών μου, ἐπιθυμῶ δὲ ἵνα ἀναγνώσωσιν ὅλα καὶ ἰδίως βιβλιάριόν τι γεγραμμένον ὑπ' ἐμοῦ ἰδιοχειρῶς.

XVII. Ἐν τῇ αὐτῇ διαθήκῃ τῆς 18ης Ἀπριλίου 1879 παρήγγελλον ὥστε ἢ ἐκτέλεις τῶν τελευταίων θελήσεών μου ἀποπερατωθῇ ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου μου. Νῦν ὅμως θέλω, ἵνα ἢ προθεσμία αὕτη θεωρηθῇ μεταβληθεῖσα, ἀφήνων ἐλευθέρους τοὺς ἐκτελεστάς μου ἐν τοῖς συνδυασμοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς περιστάσεις. Οἱ ἐκτελεσταί μου, ἀγγέλλοντες εἰς τοὺς Κους Baring Brothers & Co τὸν θάνατόν μου, ὀφείλουσι νὰ ἐξουσιοδοτήσωσι νὰ πέμψωσι εἰς τοὺς Κους Hottinguer & Co πρὸς εἴσπραξιν ὅλα τὰ τοκομερίδιά μου Coupons τὰ πληρωτέα ἐν Παρισίοις, ἀκριβῶς ὅπως ἔκαμον ζῶντος ἐμοῦ.

XVIII. Θέλω ὥστε ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ κοιμητηρίῳ «Βραχία» τάφου μου νὰ τεθῇ ἀπλουστάτη πλάξ μετὰ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν :

«Ἐνταῦθα κεῖται Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ, γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ τῷ 1792, ἔλθων εἰς Μάλταν τῷ 1810 καὶ ἀποθανὼν τῇ . . .

Rabato τῆς Notabile τῇ 28ῃ Νοεμβρίου 1883

(Ἐπογορ.) Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ (L. S.)

Υ. Γ. Πρὸς ἀνάμνησιν τῆς πρὸς τὸν Σίρ Ἀδριανὸν Δίγγλην μακρᾶς καὶ εἰλικρινοῦς φιλίας μου, παρακαλῶ τὴν σύζυγόν μου νὰ δώσῃ τῷ εἰρημένῳ Κυρίῳ τὴν ἀργυρᾶν συσκευὴν (servizio) ἐξωτερικῆς ἐργασίας, συνισταμένην ἀπὸ μίαν καφετιέραν, μίαν τσαέραν, μίαν ζακχαροθήκην καὶ γαλακτοδοχεῖον. Θέλω ὅμως ἵνα οἱ ἐκτελεσταί μου πληρώσωσι τῇ συζύγῳ μου τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς.

(Ἐπογορ.) Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ

(Ἐπογορ.) Δρ. Ἰωσήφ Γαουδένσιος Δεμπόνος.— P. L. Borg Emlé, μάργυς.— V. P. Attard, μάργυς.— Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος συμβολαιογράφος Μελίτης.

Ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος

Τῇ 28ῃ Νοεμβρίου 1883 ἐνώπιον ἐμοῦ Ἀχιλλέως Μιχάλεφ, δημοσίου συμβολαιογράφου ἐν Μελίτῃ, καὶ ἐνώπιον τῶν κάτωθι ὑπογεγραμμένων ἀρμοδίων μαρτύρων παρουσιάσθη αὐτοπροσώπως ὁ Κύριος Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ, εὐπόρος υἱὸς τοῦ μακαρίτου Νικολάου, γεννηθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ διαμένων ἐν Ῥαβιάτῳ τῆς Νοτάμπιλε, γνωστὸς ἐμοί, καὶ μοὶ ἐνεχείρισε τοῦτο τὸ ἔγγραφο ἢ ἐσφραγισμένον φάκελλον, δηλώσας ὁ Κος Παππαφῆς ἐν τῷ περὶ τῆς παραδόσεως ταύτης πρακτικῶ, ὅπως δηλοῖ ὅτι τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἢ ἐσφραγισμένον φάκελλος περιέχει τὴν διαθήκην του.

Ἡ παροῦσα πράξις τῆς καταθέσεως ἐγένετο καὶ ἐδημοσιεύθη (μετὰ προηγουμένην διαβεβαίωσιν τοῦ εἰρημένου Κον Παππαφῆ περὶ τῆς σημασίας τῆς αὐτῆς πράξεως) ἐν Μελίτῃ, ἐν τῷ εἰρημένῳ Ῥαβιάτῳ τῆς Νοτάμπιλε, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ κατῴκει, κειμένη ἐν ὁδῷ Βοσκέτου ἀρ. 41, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς Ἰωσήφ Γαουδεντίου Δεμπόνου, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Νικολάου, γεννηθέντος ἐν Casale Zellug καὶ κατοικοῦντος ἐν τῷ εἰρημένῳ Ῥαβιάτῳ, καὶ Φραγκίσκου They, εὐπόρου, υἱοῦ τοῦ μακαρίτου Πασχάλη, γεννηθέντος καὶ διαμένοντος ἐν τῷ αὐτῷ Ῥαβιάτῳ μαρτύρων, μὴ συγγενεούτων κατὰ τὴν μαρτυρίαν πρὸς τὸν εἰρημένον Κον Παππαφῆν οὔτε πρὸς ἐμὲ Συμβολ. ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων βαθμῶν.

(Ἵπογρα.) Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆ.— Δρ. Ι. Γ. Δεμπόνος, μάρτυς.— Φραγκίσκος They, μάρτυς.— Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβολαιογράφος Μελίτης.

(Ἵπογρα.) Δρ. Ι. Γ. Δεμπόνος.— P. L. Borg Emlle, μάρτυς.— V. P. Attard, μάρτυς.— Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβολαιογράφος Μελίτης.

Ὅπισθεν τοῦ περικαλύμματος

Τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1883

Ὁ Συμβολαιογράφος Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ παρουσίασε τὸν παρόντα φάκελλον κεκλεισμένον καὶ ἐσφραγισμένον περιέχοντα τὴν μυστικὴν διαθήκην τοῦ Ἰωάννου Νικολάου Παππαφῆ, εὐπόρου, υἱοῦ τοῦ Νικολάου, γεννηθέντος ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ διαμένοντος ἐν Ῥαβιάτῳ τῆς Νοτάμπιλε ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνδοξοτάτου Κον Δρα Λορέντζου Χιερεβ, δικαστοῦ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου τῆς Α. Μεγαλειότητος.

(Ἵπογρα.) Νοτ. Μ. Λαρόζα, ἀρχαιοφύλαξ. Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ, δημόσιος Συμβολαιογράφος Μελίτης. Α. Χιερεβ, δικαστής.

Ὁ ὑποφαινόμενος Συμβολαιογράφος πιστοποιῶ ὅτι τὸ ἄνωτέρω ἔγ-

γραφον ἔντυπον, εἶναι ἀκριβὲς ἀντίγραφον τοῦ πρωτοτύπου φυλαττομένου παρ' ἐμοί.

Βαλλέττα, Μελίτης, τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1886

Luod Attester

Ἀχιλλεὺς Μιχάλεφ

δημόσιος Συμβολαιογράφος Μελίτης Πιστοποιεῖ

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς ἀνωτέρω ὑπογραφῆς τοῦ Κοῦ Ἀχιλλέως Μιχάλεφ, δημοσίου Συμβολαιογράφου τῆς νήσου Μελίτης.

Ὁ πρῶτος Γραμματεὺς

Μελίτη 12ῃ Ἀπριλίου 1886

Emilio di Petri

(Τ.Σ.)

№ 28

Ὑπογραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως

Ἡμεῖς, διευθύνων τὸ Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Τουρκίας ἐν Μελίτη, ἐπικυροῦμεν τὸ γνήσιον τῆς ἄνω ὑπογραφῆς τοῦ Κυρίου Ἐμιλίου δι Πέτρι, βοηθοῦ τῆς Γραμματείας τῆς Κυβερνήσεως ἐν Μελίτη, ὡς καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦ περιεχομένου τοῦ ἔγγραφου.

Πρὸς πίστῳσιν τούτου ὑπογράφομεν θέτοντες καὶ τὴν ἐπίσημον σφραγιδά μας.

№ 262

Μελίτη τῇ 12ῃ Ἀπριλίου 1886

12 Ἀπριλίου 85

Ὁ διευθύνων τὸ Γενικὸν Προξενεῖον
Chy. NChrmpriI

(Τ. Σ.)

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

(Τ. Σ.) Ἀριθμ. Πρωτ. 460

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀνωτέρω δύο διαθηκῶν τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Ν. Παππαφῆ ἀποδεικνύει τὸ πρακτικὸν πνεῦμα, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν φιλοπατρίαν, τὴν θρησκευτικὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν φιλανθρωπικὴν διάθεσιν τοῦ εὐγενοῦς τούτου τῆς μακεδονικῆς πρωτευούσης τέκνου.

Ἀναγινώσκων τις τὰς δύο διαθήκας τοῦ διὰ τῆς δραστηριότητος, τῆς ὀξυδερκείας καὶ τοῦ ἔμπορικοῦ του πνεύματος ἀναδειχθέντος καὶ πλουτίσαντος Θεσσαλονικέως, θαυμάζει τὴν ψυχραιμίαν καὶ τὴν εὐθικρισίαν, αἵτινες διέπουν καὶ χαρακτηρίζουν τὰ δύο αὐτὰ κείμενα. Ὡς καλὸς ἔμπορος καὶ οἰκονομολόγος, μακρὰν πάσης αἰσθηματολογικῆς ἀδυναμίας, κατανέμει τὴν περιουσίαν του κατὰ τὴν δικαίαν καὶ τιμίαν ἀντίληψίν του καὶ δίδει πρακτικὰς καὶ ὠφελίμους ὁδηγίας εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῶν διαθηκῶν του διὰ τὴν καλύτεραν διευθέτησιν καὶ διαχείρισιν τῶν περιουσιακῶν του στοιχείων, ἵνα μὴ καὶ τὸ ἐλάχιστον σπαταληθῇ, τοῦναντίον δὲ χρησιμοποιοιθῇ κατὰ τὸν ἐπωφελέστερον τρόπον ὑπ' ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἠθέλησε νὰ καταλείψῃ μετὰ θάνατον τὴν περιουσίαν του. Ἐχων ἐκ τῶν προτέρων προδια-

γεγραμμένα τὰ ποσά, ἅτινα ἠθέλησε νὰ κληροδοτήσῃ εἰς διάφορα φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, δὲν διστάζει νὰ περιορίσῃ τὰ ποσὰ ταῦτα κατὰ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ μέχρι τοῦ θανάτου του διατεθείσας ὑπὸ τοῦ ἰδίου προκαταβολάς. Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν σύζυγόν του, διὰ τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῖ τόσας τρυφερὰς ἀναμνήσεις, κληροδοτεῖ πλουσίαν μὲν μερίδα τῆς περιουσίας του, ἀλλ' αὐστηρῶς καθοριζομένην καὶ ὑπὸ ὠρισμένας αἰρέσεις παρεχομένην.

Ἐξ ἄλλου ἡ θρησκευτικῶς τηρουμένη ταπεινοφροσύνη του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του μαρτυρεῖται ἐκ τῶν ἀνωνύμων δωρεῶν, τὰς ὁποίας ἐπανειλημμένως ἔκαμεν εἰς διάφορα εὐαγῆ ἰδρύματα ἐν ὅσῳ ἀκόμη ἔζη καὶ τὰς ὁποίας μὲ τὰς διαθήκας λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ τὰς ὀλοκληρώσῃ.

Ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διαθηκῶν τοῦ Ἰωάννου Ν. Παππαφῆ διαφαίνεται ἡ μεγάλη προσήλωσις εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα κατ' ἐλάχιστον δὲν κατώρθωσε νὰ μειώσῃ ἢ ἐν τῇ ξένη μακρὰ διαβίωσίς του. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔζη, ἐφρόντισε πάντοτε νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς πολύτιμος εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ νοσοκομείου τῆς Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ τοῦ ἐν Ἀθῆναις «Ὁρφανοτροφείου Γεωργίου καὶ Αἰκατερίνης Χατζηκώστα». Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον διὰ τῶν διαθηκῶν του ἐνθυμεῖται γενναιοφρόνως τὰ ἴδια ἑλληνικὰ εὐαγῆ ἰδρύματα καὶ διαθέτει σοβαρώτατον ποσὸν διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ «Γηροκομείου Μελίτη», ἔνθα νὰ καταφεύγουν καὶ συντηρῶνται «τελείως γέροντες, πτωχοὶ ἢ ἀνίκανοι δι' ἐργασίαν» ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Μεταξὺ τῶν ἐκτελεστῶν τῶν διαθηκῶν του ὀνομάζει καὶ τὸν ἐν Μελίτῃ Ἑλληνα πρόξενον. Ῥητῶς δὲ παραγγέλλει διὰ τῶν διαθηκῶν του ὅπως δικαιούται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ παντὸς εἶδους διαβήματα, ἵνα λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς τῷ «Κεφάλαιον Παππαφῆ» καὶ τὸ διανείμῃ μεταξὺ τῶν ἐν Ἀθῆναις Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἐν ἣ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις Μελίτης ἢ ἡ ἀρμοδία Ἐπιτροπὴ ἤθελον παραμελήσει τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὲρ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν νήσων κληροδοτήματος ἢ ἐν τῇ ἐκτελέσει ἤθελον παραβιάσει διάταξιν τινα τῶν διαθηκῶν. Καὶ ὅμως ὁ διαθέτης κατήγετο ἐκ Θεσσαλονίκης, ἥτις διετέλει τότε ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κατοχὴν.

Ἄλλ' ὁ γενναίφρων διαθέτης δὲν λησμονεῖ καὶ τὴν προσήλωσιν του εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν θρησκείαν. Θέλει τὸ μελετώμενον νὰ ἰδρυθῇ ἐν Θεσσαλονίκῃ «Γηροκομεῖον Μελίτη» νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν ἕψηλὴν προστασίαν τοῦ Ἑλληνοῦ Ὁρθοδόξου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίσημον ἐπιτήρησιν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς πόλεως ταύτης. Συγχρόνως παρακαλεῖ τὸν αὐτὸν Ἐπίσκοπον, «ἵνα, ἐὰν ἤθελε λάβῃ πληροφορίας παρ' ἀξιότιμου τινὸς προσώπου διαμένοντος ἐν τῷ τόπῳ, ὅτι μέρος τῶν τοκομεριδίων τῶν προωρισμένων πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀσύλου (τοῦ γηροκομείου) διετίθετο ἄλλως πως, κοινοποιῇ τὸ γε-

γονὸς τοῦτο εἰς τοὺς εἰρημένους ἀντιπροσώπους, οἵτινες νὰ τιμωρῶσι τοὺς ἐνόχους, ἀναθέτοντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν εἰς ἄλλους διευθυντὰς τῶν Σχολείων καὶ τοῦ Νοσοκομείου». Προσηλωμένος εἰς τὰς πατρίους παραδόσεις καὶ εἰς τὰ παραγγέλματα τῆς Ἐκκλησίας, γράφει εἰς τὸ V ἄρθρον τῆς δευτέρας διαθήκης του: «Ἀποκληρῶ τῆς περιουσίας μου καὶ παντὸς κληροδοτήματος ἢ πλεονεκτήματος οἰονδήποτε υἱὸν τῶν ἀνεψιῶν μου μὴ γεννημένον ἐκ νομίμου γάμου (καὶ ἐὰν συνεπέει γάμου ἢ ἄλλως πως ἤθελε νομιμοποιηθῆ), ἐξαιρουμένου κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν τοῦ εἰρημένου Θεοδώρου Κανέλλη».

Ἡ φιλάνθρωπος διάθεσίς του δὲν εἶχεν ὄρια. Ἀφοῦ καθ' ὅλον τὸν μακρὸν βίον του ἔκαμε πολλὰς καὶ πλουσίας δωρεὰς ἐντελῶς ἀθορύβως καὶ ὑπὸ ἀπόλυτον ἀνωνυμίαν, διὰ τῶν δύο διαθηκῶν του διέθεσεν ὅλην τὴν κολοσσιαίαν περιουσίαν του εἰς φυσικὰ καὶ νομικὰ πρόσωπα, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς εὐαγῆ ἰδρύματα. Τὸ σπουδαιότερον δὲ χαρακτηριστικὸν τῆς γενναιοδωρίας του εἶναι ὅτι δὲν τὴν περιώρισε μόνον εἰς τὴν γενετείραν του ἢ εἰς τὴν εὐρύτεραν πατρίδα του, ἀλλὰ τὴν ἐπεξέτεινε καὶ εἰς τὴν νῆσον, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἔζησε τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ βίου του, ἤσκησε τὸ ἐμπορικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐπλούτισε.

ΤΟ ΠΑΠΠΑΦΕΙΟΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ «Ο ΜΕΛΙΤΕΥΣ»

Διανέμων ὅμως ὁ ἀείμνηστος Θεσσαλονικεὺς τὴν κολοσσιαίαν περιουσίαν του καθ' ὃν πρακτικὸν καὶ ἀξιοθαύμαστον τρόπον ὀρίζει εἰς τὰς δύο διαθήκας του, δὲν ἐνεφορεῖτο ἀπὸ οἰανδήποτε ἐγωϊστικὴν ἐπιθυμίαν ἢ ἰδέαν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προσηλοῦτο καὶ θὰ ἐπέμενεν. Ἦτο πρόθυμος νὰ φέρῃ οἰασδήποτε μεταβολὰς εἰς τὰς τελευταίας ἐπιθυμίας του, ἀρκεῖ νὰ τῷ ἐγίνετο πειστικὴ καὶ δεδικαιολογημένη κατάλληλος εἰσήγησις ὑπὸ ὑπευθύνων προσώπων καὶ ὀργανώσεων.

Οὕτως, ὅταν ἔλαβε τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7/19 Αὐγούστου 1884 ἐπιστολὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος τῆς Θεσσαλονίκης, διὰ τῆς ὁποίας ἐπληροφορεῖτο, ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν προεἶχεν ἡ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως ἐν Θεσσαλονίκῃ Ὀρφανοτροφείου πρὸς περισυλλογὴν, συντήρησιν καὶ διαπαιδαγωγῆσιν τῶν ἀποκλήρων τῆς τύχης ὀρφανῶν, τελείως ἀπροστατεῦτων καὶ διατρεχόντων τὸν κίνδυνον τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἐξουθενώσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ ἐπιτόπιος τουρκικὴ ἀρχὴ ὅχι μόνον δὲν ἐμποδίζει τὴν ἰδρύσιν Ὀρφανοτροφείου, ἀλλὰ προστατεύει καὶ ὑποστηρίζει παρόμοια ἀγαθοεργὰ ἰδρύματα, ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πρόεδρον καὶ τοὺς Ἀντιπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Θεσσαλονίκης:

Μάτια 10η Ὀκτωβρίου 1884

Κύριοι,

Ἐλαβον εὐχαρίστως τὴν ἐπιστολὴν Σας τῆς 7/19 Αὐγούστου δι' ἧς

ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἰδικήν μου τῆς 1ης τοῦ ἰδίου, διατείνεσθε ἀναφορικῶς τῆς ἰδρύσεως Ὁρφανοτροφείου ἐν τῇ πόλει Σας, ὅτι ἡ ἐπιτόπιος Ἀρχὴ ὄχι μόνον δὲν ἐμποδίζει, ἀλλὰ μάλιστα προστατεύει καὶ ἔρχεται εἰς ὑποστήριξιν παρομοίων ἰδρυμάτων ἀγαθοεργίας, συνεπῶς δὲ παρακαλεῖτε νὰ μὴ ἐγκαταλείψω τὴν ἀρχικὴν ἰδέαν μου, τοῦ νὰ θελήσω δηλονότι ν' ἀνεγείρω Ὁρφανοτροφεῖον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀποδεικνύοντες τὴν ὠφέλειάν του διὰ διαφόρων ἐπιχειρημάτων ἐμπεριεχομένων ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐπιστολῇ Σας, εἰς ἀπάντησιν τῆς ὁποίας ἔρχομαι νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν ἐγκάρδιον εὐχαρίστησίν μου ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ ἐπιτόπιος Ἀρχὴ ἀποδέχεται εὐνοϊκῶς τὴν ἴδρυσιν Ὁρφανοτροφείου. Ὅθεν ἐν τῷ καιρῷ τῷ προσήκοντι θὰ κοινοποιήσητε (θὰ κάμητε γνωστὴν) τὴν παροῦσαν αὐτόγραφον ἐπιστολήν μου, ἐπιβεβαιουμένην ὑπὸ τοῦ ὑποφαινομένου συμβολαιογράφου καὶ εἰς τοὺς γενικοὺς κληρονόμους μου, δι' ἧς ἔξουσιοδοτῶ αὐτοῖς, ἵνα τὸ διὰ Γηροκομεῖον προωρισμένον χρηματικὸν ποσόν, διαθέσωσιν εἰς τὴν κατάρτισιν Ὁρφανοτροφείου διαρκοῦς. Σύμφωναν δὲ μὲ τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην ἐννοῶ νὰ διαγραφῶσιν αἱ διαθέσεις μου, αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἴδρυσιν Γηροκομεῖου. Τὸ Ὁρφανοτροφεῖον ὀφείλει νὰ ὀνομασθῇ «*Μελιτεὺς*» ἄνευ ἐτέρου διακριτικοῦ σημείου ἢ προσθήκης καὶ θέλω ἵνα ἐν αὐτῷ γίνωνται παραδεκτὰ ὄρφανὰ ἄρρενα Ἑλληνόπαιδα, καταγόμενα ἐξ οἰουδήποτε μέρους, κατὰ προτίμησιν ὁμῶς τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ γεγεννημένα καὶ ἀνήκοντα ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπιθυμῶ δὲ ὅπως ἡ ἀγωγή γίνεται τοιαύτη, ὥστε νὰ δύνανται τὰ ὄρφανὰ ἐπανερχόμενα εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ κερδίζωσι τὸν ἄρτον δι' ἐντίμου ἐργασίας.

Χαιρετῶν ὑμᾶς μετὰ σεβασμοῦ ὑποσημειοῦμαι, Κύριοι, ταπεινότατος θεράπων.

(Ὑπογρ.) Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς

Ὁ ῥηθεις Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς ὑπέγραψεν ἐπὶ παρουσίᾳ μου σήμερον τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1884.

(Ὑπογρ.) Παῦλος Βασσάλου

δημόσιος Συμβολαιογράφος ἐν Μάλτᾳ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

(Τ.Σ.)

*Αριθ. Πρωτ. 460

Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸ πρωτότυπον φαίνεται ὅτι ἐκρατήθη παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τρίτη, οὕτως εἰπεῖν, διαθήκη· συνεπῶς εἰς Θεσσαλονίκην ἀπεστάλη ἀντίγραφον, τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Παππαφῆ ἱστοποιουμένης μόνον διὰ τῆς πράξεως τοῦ συμβολαιογράφου.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐξάγονται τὰ ἀκόλουθα συμ-

περάσματα : 1) Ἀρχικῶς ὁ ἀείμνηστος Θεσσαλονικεὺς διείδε τὴν ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως ἐν τῇ γενετείρῳ του Ὁρφανοτροφείου, ἡναγκάσθη ὅμως νὰ ὀρίσῃ διὰ τῆς δευτέρας διαθήκης του τὴν διὰ τῆς ἀναγραφομένης ἐν αὐτῇ δωρεᾷ του ἴδρυσιν γηροκομείου, φοβούμενος ὅτι ἡ ἐπιτόπιος τουρκικὴ ἀρχὴ δὲν θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἴδρυσιν Ὁρφανοτροφείου ἐκ τοῦ φόβου, ὅτι ἐν αὐτῷ θὰ ἀνετρέφοντο ἑλληνοπρεπῶς τὰ ὄρφανὰ ἑλληνόπαιδα τῆς Θεσσαλονίκης. 2) Ἀφ' οὗ διελύθη ὁ φόβος του οὗτος κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος καὶ ἔσπευσε νὰ τροποποιήσῃ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς του τὴν ἐπιθυμίαν του περὶ ἰδρύσεως ἐν Θεσσαλονικῇ γηροκομείου διὰ τῆς ὀριστικῆς πλέον ἰδρύσεως ὀρφανοτροφείου, παραγγέλλει «νὰ γίνωνται ἐν αὐτῷ παραδεκτὰ ὄρφανὰ ἄρρενα ἑλληνόπαιδα, καταγόμενα ἐξ οἰουδήποτε μέρους, κατὰ προτίμησιν ὅμως τὰ ἐν Θεσσαλονικῇ γεγεννημένα καὶ ἀνήκοντα ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν». Μὲ τὴν παραγγελίαν αὐτὴν ἐκφράζει τὸν πόνον του διὰ τὰ ὄρφανὰ παιδιά, τὴν προτίμησίν του πρὸς τὰ ὄρφανὰ τῆς γενετείρας του καὶ τὴν εὐλάβειαν καὶ προσήλωσίν του εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. 3) Δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ διατροφὴν τῶν ἀπροστατευτῶν καὶ ἐγκαταλελειμμένων ὀρφανῶν, ἀλλὰ θέλει καὶ τὴν κατάλληλον διαπαιδαγώγησιν καὶ προετοιμασίαν αὐτῶν διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. «Ἐπιθυμῶ, λέγει, ὅπως ἡ ἀγωγή γίνεται τοιαύτη, ὥστε νὰ δύνανται τὰ ὄρφανὰ ἐπανερχόμενα εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ κερδίζωσι τὸν ἄρτον δι' ἐντίμου ἐργασίας». 4) Παραγγέλλει : «Τὸ ὀρφανοτροφεῖον ὀφείλει νὰ ὀνομασθῇ «Μελετεὺς», ἄνευ ἐτέρου διακριτικοῦ σημείου ἢ προσθήκης». Ἀποδεικνύει οὕτως ὅτι κατέχεται ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ἀρετῆς τῆς ἐκδηλώσεως τῆς εὐγνωμοσύνης του πρὸς τὴν νῆσον ἐκείνην, ἣτις τὸν ἐφιλοξένησε καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ διῆλθε τὸ μέγιστον μέρος τῆς ζωῆς του, ἤσκησε τὸ ἐμπόριον, ἐπλούτισε καὶ ἠδύγησεν. Ἐν ταυτῷ ὅμως ἐπιθυμεῖ νὰ διατηρήσῃ καὶ μετὰ θάνατον ἀνώνυμον τὴν μεγαλοδωρίαν του, μολονότι ἡ κοινωνία τῆς Θεσσαλονίκης, ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν γενναίωφρονα δωρητὴν καὶ ἰδρυτὴν, ὠνόμασε τὸ ὀρφανοτροφεῖόν της «Ἑθνικὸν Παπάφειον Ὁρφανοτροφεῖον ὁ Μελετεὺς».

Διὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ πρὸς τὴν Θεσσαλονικὴν δωρηθέντος κληροδοτήματος Παππαφῆ συνέβαλε μεγάλως ὁ ἐν Μελίτῃ διαμένων ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου εὐεργέτου Ἀντώνιος Κανέλλης, ἐπανειλημμένως συνεννοηθεὶς μὲ τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου καὶ ἀείμνηστον μακεδόνα Στέφανον Δραγοῦμην.

Τὸ κληροδοτήμα τοῦτο ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 100.000 περίπου χρυσῶν λιρῶν ἢ φράγκων γαλλικῶν 2.309.530, ἀποτελούμενον ἐξ ὁμολογιῶν τοῦ διαρκοῦς παγίου γαλλικοῦ χρέους, εἰς γαλλικὴν Rante 3%, καὶ ἀποφέρων ἐτησίως τόκους ἐξ 69.286 γαλλικῶν φράγκων. Ἐκ τῶν τόκων τοῦ ὡς

ἄνω κληροδοτήματος ἀνηγέρθη τὸ ὄρφανοτροφεῖον, διετίθεντο δὲ κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ διαθέτου :

Διὰ τὸ Θεαγένειον νοσοκομεῖον τῆς Θεσσαλονίκης γαλ. φρ. 7.440

Διὰ τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλεως ταύτης » » 7.440

Διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ὄρφανοτροφείου αὐτῆς » » 14.406

Τὸ Ἐθνικὸν Παπάφειον Ὁρφανοτροφεῖον ὁ Μελιτεὺς ἐκτίσθη εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς πόλεως (συνοικία Ἁγίας Τριάδος—Ἁγίου Χρυσοστόμου), ἐντὸς εὐρυχώρου οἰκοπέδου, περιτοιχισμένου καὶ χρησιμοποιομένου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ κυρίου κτηρίου καὶ τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων, διὰ τὰς παιδιάς καὶ τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις τῶν τροφίμων καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν ἀνθοκήπου, λαχανοκήπου, δενδρῶνος καὶ ἀμπελῶνος. Τὸ ὅλον δὲ συγκρότημα περιβάλλεται ὑπὸ θαυμασίου πευκῶνος.

Τὸ καλλιμάραρον ὄρφανοτροφεῖον, εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ ὁποίου εἶναι ἐγκατεστημένον ναυδριον ἐπ' ὀνόματι ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἔνθα ἐκκλησιάζονται οἱ ὄρφανοὶ τροφίμοι κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτάς, ἤρξατο τῆς φιλανθρωπικῆς δράσεώς του ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903. Ἐπὶ τῆς προμετωπίδος δὲ τοῦ κτηρίου ἔχει χαραχθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου μακεδόνα φιλόλογου Πέτρου Παπαγεωργίου ποιηθὲν ἐπίγραμμα.

ΤΟΙΟΝΔ ΟΡΦΑΝΙΚΟΙΣ ΠΑΠΠΑΦΗΣ ΔΕΙΜΑΤΟ ΟΙΚΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΧΑΡΜ ΕΣΘΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Τὴν 6ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1903 εἰσῆχθη ὁ πρῶτος τροφίμος εἰς τὸ ἴδρυμα καὶ τὴν 12ην Ἰουνίου 1909 ἀπελύθησαν οἱ πρῶτοι ἀποφοιτήσαντες 17 ὄρφανοί. Ἐκτοτε ἠϋξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄρφανῶν, οἵτινες ἔτυχον περιθάλψεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως ἐν τῷ ἔθνικῳ τούτῳ ἰδρύματι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦντος πίνακος.

Πίναξ περιθάλψεως ὄρφανῶν

Ἔτος	Ἀριθμὸς	Ἔτος	Ἀριθμὸς
1903]4	57	1914]15	92
1904]5	90	1915]16	88
1905]6	95	1916]17	77
1906]7	108	1917]18	96
1907]8	111	1918]19	101
1908]9	111	1919]20	82
1909]10	111	1920]21	105
1910]11	121	1921]22	114
1911]12	108	1922]23	108
1912]13	107	1923]24	129
1913]14	92	1924]25	158

Ἔτος	Ἀριθμὸς	Ἔτος	Ἀριθμὸς
1925]26	184	1940]41	294
1926]27	177	1941]42	299
1927]28	156	1942]43	294
1928]29	140	1943]44	254
1929]30	132	1944]45	212
1930]31	173	1945]46	195
1931]32	143	1946]47	218
1932]33	115	1947]48	385
1933]34	96	1948]49	443
1934]35	80	1949]50	481
1935]36	186	1950]51	494
1936]37	183	1951]52	532
1937]38	232	1952]53	586
1938]39	239	1953]54	
1939]40	257		

Ἐπὶ πλέον κατὰ τὰ ἔτη 1948 - 50 ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὸ ἴδρυμα 4.650 ἀνταρτιόπληκτα παιδιά, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1951 - 52 185 ἑλληνόπαιδα, ἐπαναπατρισθέντα ἐκ Γιουγκοσλαβίας.

Κατὰ τὸ 1930^{ον} ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὁρφανοτροφείου, διὰ τὰ εἰσαχθῆ εἰς αὐτὸ ἑλληνόπαις τις ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς προσόντα: 1) Νὰ εἶναι ὄρφανὸς πατρὸς καὶ μητρὸς ἢ μόνον πατρὸς. 2) Νὰ εἶναι ὁμολογουμένως ἄπορος. 3) Νὰ εἶναι ἡλικίας ἀπὸ 8 ἐτῶν συμπεληρωμένων μέχρι 12 ἐτῶν ἐπίσης συμπεληρωμένων. 4) Νὰ εἶναι ὑγιῆς κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν.

Ἐκπαίδευσις τῶν ὀρφανῶν

Ἡ εἰς τοὺς τροφίμους μαθητὰς διδομένη μόρφωσις εἶναι:

α) Πλήρης διδασκαλία τῶν μαθημάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

β) Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν τάξεων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τετραετῆς συστηματικῆ, μεθοδικῆ καὶ θεωρητικῆ διδασκαλία εἰς γενικὰ καὶ εἰδικὰ τεχνικὰ μαθήματα πρὸς παροχὴν γενικῶν καὶ εἰδικῶν γνώσεων, ἐπικουρουσῶν εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν καὶ κατάρτισιν τῶν τροφίμων. Ἡ διδασκαλία αὕτη γίνεται βάσει τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος μαθημάτων τῆς σχολῆς μηχανικῶν «ὁ Εὐκλείδης», μεθ' ἧς τὸ Παπάρειον συνεργάζεται ἀπὸ τοὺς ἔτους 1938 μὲ ἄριστα διὰ τὴν θεωρητικὴν, τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν τῶν τροφίμων ἀποτελέσματα.

Εἰς τὸ πρόγραμμα προβλέπονται καὶ ὥραι συστηματικῆς ἐργαστηριακῆς ἀσκήσεως εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ λειτουργοῦντα ἐργαστήρια: 1) Μηχανουργεῖον 2) Χυτήριον 3) Ἡλεκτροτεχνουργεῖον 4) Λευκοσιδηρουργεῖον 5)

Σιδηρουργείον 6) Μηχανουργείον 7) Ἐπιπλοποιεῖον 8) Ξυλουργείον 9) Ὑποδηματοποιεῖον καὶ 10) Ῥαφεῖον.

Ἐκ τούτων τὰ πέντε πρῶτα ἀνεκαινίσθησαν πλήρως δι' ἀνεγέρσεως νέων ἐργαστηριακῶν ἐγκαταστάσεων χάρις εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς καὶ τοῦ Ὑπουργείου κοινωνικῆς προνοίας, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἐγκαίνια ἐτελέσθησαν ἐν πάσῃ ἐπισημότητι παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλήθους κόσμου τὴν 9ην Ἰουλίου 1952.

Οἱ ἐξασκηθέντες τρόφιμοι ἀπὸ τοῦ 1946 κατανέμονται ὡς ἑξῆς :

Σχολικά ἔτη	Ξυλουρ- γείον	Μηχα- νουργείον	Ἡλεκτρο- τεχνουρ- γείον	Σιδη- ρουργείον	Ὑποδημα- τοποιεῖον	Ραφεῖον	Σύνολον
1946]47	40	10	20	40	30	25	165
1947]48	60	30	30	40	25	25	210
1948]49	80	50	40	50	20	20	260
1949]50	110	48	52	48	18	16	292
1950]51	132	52	55	68	16	14	337
1951]52	173	64	72	79	5	15	408

Ἀπὸ τοῦ 1946 κ.ἑ. ἀπεφοίτησαν κατὰ ἐπαγγέλματα ὡς ἑξῆς :

Σχολικά ἔτη	Ξυλουρ- γοί	Μηχανο- τεχνίται	Ἡλεκτρο- τεχνίται	Σιδη- ρουργοί	Ὑποδημα- τοποιοί	Ράπται	Σύνολον
1946]47	1	1	1	4	3	1	11
1947]48	4	2	2	3	4	1	16
1948]49	3	5	4	2	2	2	18
1949]50	4	13	—	7	1	1	26
1950]51	18	10	10	8	3	1	50
1951]52	17	18	10	10	1	4	60

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 κ.ἑ. ἐξεπαιδεύθησαν τρόφιμοι ὡς ἑξῆς :

Δημοτικὸν σχολεῖον

Ἔτη	Τ ἄ ξ ε ι ς						Σύνολον
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	Ζ'	
1946]47	10	31	26	25	39	32	163
1947]48	13	42	54	43	57	71	280
1948]49	4	24	53	66	59	52	258
1949]50	6	12	30	64	67	67	246
1950]51	1	9	20	38	77	72	217
1951]52	1	3	21	32	57	80	194

Γυμνάσιον

Ἔτη	Τ ἄ ξ ε ι ς			Σύνολον
	Α'	Β'	Γ'	
1946]47		15		15

1947]48	54		54
1948]49		40	40
1949]50		39	52
1950]51			13
1951]52			

Σχολή Μηχανικῶν «Εὐκλείδης»

Ἔτη	Μηχανουργοί		Ἡλεκτρολόγοι			Ξυλουργοί		Προπαρασκευαστῶν		Σύνολον
	Α'	Β'	Γ'	Α'	Β'	Γ'	Α'	Β'		
1946]47										—
1947]48	36									36
1948]49	47	9		24						80
1949]50	46	27	5	22	16					116
1950]51	34	27	10	16	22	8	50			167
1951]52	43	29	15	19	14	17	55	24	40	256

Ἡθικὴ ἀγωγή

Εἰς τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα τῆς ἐκπαιδεύσεως προστίθεται καὶ τὸ τῆς ἠθικῆς καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς διὰ καταλλήλων ἐθνικοθρησκευτικῶν ὁμιλιῶν, θεατρικῶν παραστάσεων, μεθοδικῆς σωματικῆς ἐκγυμνάσεως, ἀθλοπαιδιῶν, ἀγωνισμάτων στίβου κτλ., ὡς καὶ διὰ τῆς πλήρους καταρτίσεως χορωδίας καὶ φιλαρμονικῆς μπάντας, ἧτις συγκροτηθεῖσα ἀπὸ ἐτῶν συμμετέχει εἰς πᾶσαν κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν.

Κατὰ τὰ ἔτη 1946 - 1952 ἐσημειώθη ἡ ἐξῆς μουσικὴ κίνησις τῶν τροφίμων τοῦ Ὁρφανοτροφείου :

Ἔτη	Δύναμις	Ἀποφοιτήσαντες
1946]47	50	9
1947]48	47	9
1948]49	50	6
1949]50	55	10
1950]51	65	12
1951]52	75	7

Ποικίλον λοιπόν, εὐεργετικὸν καὶ ὠφέλιμον διὰ τοὺς ὄρφανους τροφίμους τοῦ εἶναι τὸ μορφωτικὸν ἔργον τοῦ «Ἐθνικοῦ Παπαφείου Ὁρφανοτροφείου ὁ Μελιτεύς». Ἐκτὸς τῶν γραμματικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν γνώσεων, παρέχονται εἰς τοὺς ἀποκλήρους καὶ ἐστερημένους οἰκογενειακῆς θαλαπλοῖας νέους τὰ ἀπαραίτητα ψυχαγωγικὰ μέσα, ὥστε νὰ μὴ στεροῦνται τῶν ἀπολαύσεων καὶ τῆς χαρᾶς τῆς παιδικῆς ζωῆς των. Ἐπὶ πλέον τὸ στοργικὸν οἰκογενειακὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διέπει τὰς σχέσεις τῶν τροφίμων καὶ τοῦ προσωπικοῦ, ἡ τακτικὴ παρακολούθησις κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς τῆς

θείας λειτουργίας ἐν τῷ ναύσκῳ τοῦ κτηρίου καὶ ἡ συμμετοχὴ των εἰς διαφόρους ἐθνικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἑορτάς, ἀποσκοποῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀνθρώπων ὑγιῶν τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, πεπροικισμένων μὲ εὐγενῆ χαρακτῆρα καὶ προσηλωμένων μὲ ἀπόλυτον πίστιν καὶ ἐνθουσιασμόν εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς παραδόσεις τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἐθνικοκοινωνικὴ συμβολή

Παρ' ὅλον τὸν κλονισμόν, τὸν ὁποῖον ὑπέστη τὸ ἴδρυμα ἐκ τῶν συγχῶν ἐπιτάξεων λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ὄχι μόνον ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὸν κύριον προορισμόν του, ἀλλ' ἀνταπεκρίθη καὶ εἰς ἄλλας ἐθνικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀνάγκας. Οὕτω παρέσχε φιλόξενον στέγην καὶ στοργικὴν περίθαλψιν εἰς 4650 συμμοριόπληκτα ἑλληνοπαιδα καὶ τὰ προώθησεν εἰς ἄλλα εὐαγῆ ἰδρύματα καὶ παιδοπόλεις, ματαιῶσαν τὴν αὕξησιν τοῦ ἀπαισίου παιδομαζώματος. Τριακόσιοι ἐκ τῶν ἑλληνοπαίδων τούτων παρέμειναν εἰς τὸ ἴδρυμα καὶ εὗρον φιλόστοργον περίθαλψιν εἰς τὴν βραδύτερον ἐν αὐτῷ λειτουργήσασαν παιδόπολιν Ἁγίου Γρηγόριος ὁ Παλαμαῖς.

Ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ ἀναγνώρισις τοῦ ἔργου τοῦ ἰδρύματος

Προπολεμικῶς τὸ ἴδρυμα ἦτο αὐτοσυντήρητον· οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος Παπάφη ὄχι μόνον ἐπῆρκον διὰ τὴν ἄνετον συντήρησίν του, ἀλλὰ καὶ μέρος αὐτῶν διετίθετο διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Θεαγενοῦ Νοσοκομείου καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τῆς Θεσσαλονίκης. Μεταπολεμικῶς ὁμως εὐρέθη πρὸ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν πρὸς συνέχισιν τοῦ ἐθνικοκοινωνικοῦ ἔργου του λόγῳ τῆς ἀνεπαρκειᾶς τῶν τόκων καὶ τῶν λοιπῶν πόρων του. Εὐτυχῶς τὸ Κράτος ἐξετίμησε τὸ πολλαπλῶς ὠφέλιμον ἔργον τοῦ ἰδρύματος καὶ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς κοινωνικῆς προνοίας ἀνέλαβεν ἀπὸ τοῦ 1935, δυνάμει τοῦ Ν. Δ. τῆς 7 — 10 — 1935 Φ. Ε. Κ. 445, τὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν του διὰ τῆς ἀναγκαιούσης πρὸς τοῦτο ἐπιχορηγήσεως. Οὕτω διὰ τῆς κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως, τῶν ἐκάστοτε δωρεῶν φιλανθρωπῶν καὶ διὰ τοῦ προϊόντος τῆς παραγωγῆς τῶν ἐργαστηρίων τοῦ ἰδρύματος ἐξησφαλίσθη ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία αὐτοῦ.

Ἄλλὰ καὶ ἠθικῆς ἀμοιβῆς ἔτυχε τὸ Ἐθνικὸν Παπάφειον Ὁρφανοτροφεῖον ὁ Μελιτεύς. Ἐκτιμῶσα ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τὴν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τούτου διεξαγομένην φιλανθρωπικὴν, κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν δρασίαν, ἐβράβευσεν αὐτὸ κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς 25 - 12 - 49. Ἴδου τὸ σχετικὸν δίπλωμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τύχη ἀγαθῆ

Ἐδοξε τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν τὸ ἐν τῇ Θεσσαλονικέων πόλει Ἐθνικὸν Παπάφειον Ὁρφανοτροφεῖον «Μελιτέα»

Β ρ α β ε ὺ σ α ι

ὅτι διὰ πενήκοντα ἔτων καὶ δουλευούσης ἔτι τῆς πόλεως οὐδὲν ἐλείπων διατετέλεκεν, ἵνα ἡ τῶν ὀρφανῶν τροφή καὶ παιδεία ὡς ἀρίστη ἀειἀποβαίνη οἷα τε Ἑλλήνων παισὶ ἀρμόζει καὶ τὸ ἐπὶ τῇ πατρίδι φρόνημα ἀκλόνητον παραμένῃ. Οὕτω δὲ ἑαυτὸ ὄντως ἑλληνοτροφεῖον ἀπέφηνε καὶ τῷ γένει τῷ ἑλληνικῷ τῷ κατὰ τὴν Μακεδονίαν τιμιώτατον ἴδρυμα καὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ὑπογραμμόν, κατάξιον δὲ τῆς Ἰωάννου τοῦ Παπαφῆ τοῦ κτίστου ἀγαστῆς μνήμης ἀνεῖπεν δὲ τὰς τιμὰς ἐν τῇ τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς πανηγύρει ἔτους χιλιοστοῦ καὶ ἑνεακοσιοστοῦ καὶ τετρακαστοῦ καὶ ἐνάτου.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Δ. Πολίτης

Πρωτεργάτης καὶ συντελεσταί

Βεβαίως πᾶσα τιμὴ καὶ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη ὀφείλεται εἰς τὸν αἰμνηστον μέγαν εὐεργέτην Ἰωάννην Ν. Παπαφῆν διὰ τὴν γενναιοφρονα δωρεάν, τὴν ὁποῖαν διέθεσε μετὰ τὸν θάνατόν του, διὰ νὰ ἰδρυθῇ τὸ κοινωφελέστατον καὶ ἐθνικώτατον Ὅρφανοτροφεῖον ἐν τῇ γενεθλίῳ του πόλει. Ἐὰν οἱ νεκροὶ ἐξακολουθοῦν νὰ αἰσιθάνωνται, ἀσφαλῶς ἡ ψυχὴ τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ τέκνου τῆς Θεσσαλονίκης θὰ ἀγάλληται ἀπὸ εὐφροσύνης διὰ τὸ συντελεσθὲν καὶ συντελούμενον ἔργον χάρις εἰς τὴν μεγαλοδωρίαν του. Χιλιάδες ἀποκλήρων καὶ ἐγκαταλειμμένων ὀρφανῶν ἑλληνοπαίδων περισυλλέγονται, στεγάζονται, σιτίζονται, ἐκπαιδεύονται καὶ παραδίδονται εἰς τὴν κοινωνίαν καλοὶ ἄνθρωποι, εὐλαβεῖς χριστιανοί, τίμιοι πατριῶται καὶ ἱκανοὶ ἐπαγγελματίαι, ἐφωδιασμένοι μὲ τὰ μέσα νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν συντήρησίν των καὶ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν των μὲ τὸν τίμιον ἰδρωτῶτά των. Ὅλοι αὐτοὶ χωρὶς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Ἰωάννου Ν. Παπαφῆ θὰ καθίσταντο ἐρμαῖα τῆς διαφθορᾶς, τῆς ἐξουθενώσεως, τῆς σαγηνεύσεως ἀπὸ σατανικὰς ἀνθελληνικὰς προπαγάνδας καὶ εὐάλωτα ἀθύρματα τοῦ σλαυοκομμουνισμοῦ. Ὅθεν ὑπῆρξεν ἀπολύτως δεδικοιολογημένη ἡ φαινή ἰδέα, τὴν ὁποῖαν ἔσχεν ὁ Σύλλογος τῶν «Ἀποφοίτων Παπαφείου ὁ Μελιτεὺς» νὰ προσφέρῃ ἐκ τοῦ ὑστερήματος τοῦ μόχθου τῆς ἐργασίας τῶν μελῶν του, διὰ νὰ δημιουργηθῇ ὁ χρηματικὸς πυρὴν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς προτομῆς τοῦ μεγάλου εὐεργέτου των. Ἐὰν συνεπληρώθη τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ὡραίας ἰδέας τῶν Ἀποφοίτων τοῦ Παπαφείου μὲ τὴν εἰσφορὰν τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης καὶ μὲ τὸ προῖδον τοῦ ἐνεργηθέντος μεταξὺ τῶν Θεσσαλονικέων καὶ τῆς μαθητιώσεως νεολαίας τῆς πόλεώς μας ἔρᾶνον, κατ' οὐδὲν μειοῦται ἡ ἐκδήλωσις σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης τῶν ἐν λόγῳ ἀποφοίτων πρὸς τὸν πατέρα καὶ σωτήρᾶ των.

Ἄλλὰ καὶ ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης δὲν παύει νὰ γεραίρῃ τὴν μνή-

μην τοῦ καλοῦ καὶ εὐγενοῦς τέκνου της. Κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐκάστου ἔτους πάνδημον τελεῖται ἐν τῷ ἰδρύματι μνημόσυνον, χοροστατοῦντος τοῦ παναγιωτάτου Μητροπολίτου τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Ν. Παππαφῆ.

Ἔργον ὅμως δικαιοσύνης ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας προσφέρει ἀνελλιπῶς ἀπὸ τοῦ 1903 ἢ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκαστοτε Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης πενταμελῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τὸ φιλοτίμως ἐργαζόμενον διδακτικὸν προσωπικὸν τοῦ ἰδρύματος. Ἐπὶ 50 σχεδὸν ἔτη συνεχίζεται μία ἀθόρυβος, ἀλλὰ καρποφόρος ἐργασία ὑπὸ εὐσυνειδήτων συντελεστῶν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πόθων καὶ τῶν ἐλπίδων ἐνδὲς μεγάλου καὶ ἰδεαλιστοῦ πρωτεργάτου, οἷος ὑπῆρξεν ὁ Ἰωάννης Νικολάου Παππαφῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΛΕΤΣΑΣ